BISKUPI SVJEDOČE ZA KRISTOVO SRCE

Biblioteka družbe Isusovaca
54000
OSIJEK
VIŠNJEVAC

BISKUPI SVJEDOČE ZA KRISTOVO SRCE

KATOLIČKA KNJIŽNICA
„Dr. Ivan Merz"
ZAGREB

Zagreb, 1975.

S odobrenjem crkvenih i redovničkih poglavara
Izdao i odgovara Pero Bulat, Zagreb, Palmotićeva 33
Lektura i redakcija: Dr Slavko Šarić
Tisak: IBG Tiskara »Zagreb«, Zagreb, Preradovićeva 23

Biblioteka družbe Isusove
54000
OSIJEK

POPRATNA RIJEČ

U Hrvatskom narodnom svetištu Srca Isusova u Zagrebu proslavljen je na svečan način — od 31. svibnja do 8. lipnja ove godine — trostruki jubilej:

50. godišnjica posvete hrvatskoga naroda Kristovu Srcu prigodom jubileja tisućugodišnjice našega kraljevstva;

75. godišnjica posvete hrvatske mladeži tom istom Srcu na osvitku dvadesetoga stoljeća, tj. 1900. godine;

300 godina otkako je Krist Isus otvorio duboke bezdane svoje ljubavi u Paray-le-Monialu u Francuskoj.

U proslavi tih jubileja sudjelovali su ovi nadbiskupi i biskupi:

Dr Mario Cagna, nuncij Sv. Stolice u Jugoslaviji,

Dr Franjo Kuharić, hrvatski metropolita i zagrebački nadbiskup,

Dr Frane Franić, dalmatinski metropolita i splitski nadbiskup,

Msgr Mario Oblak, zadarski nadbiskup,

Msgr Josip Arnerić, šibenski biskup,

Msgr Ćiril Kos, đakovački biskup,

Msgr Pavao Žanić, pomoćni biskup iz Mostara,

O. Petar Galauner, provincijal Hrvatske provincije Družbe Isusove.

Po biskupima u Svetištu je bio prisutan glas cijeloga našega naroda iz svih metropolija. Došli su ne samo da zajedno s nama pjevaju pjesmu zahvalnicu za milosno djelovanje Božje ljubavi u našem narodnom bitku, nego da nam po-

mognu naći jasniji put do Krista Gospodina. Naši biskupi su u Svetištu otvorili i podigli pravu katedru ljubavi po kojoj su jasno i otvoreno rekli što sude o štovanju Srca Isusova. Njihova riječ bila je odlučna i jasna preko koje se ne bi smjelo prelaziti.

Jednoglasna želja mnogobrojnih učesnika te proslave bila je da se izda posebna knjiga s propovijedima koje su tom prilikom bile izrečene. To sada i ostvarujemo. U knjigu smo stavili i zajedničku okružnicu biskupa Jugoslavije o štovanju Srca Isusova, kao i kratak opis »Da poraste ljubav među Hrvatima«. Lijepa pjesma isusovca Stj. Šimete daje pjesničku sintezu svega jubileja.

Zahvaljujemo svim našim biskupima kao i svima drugima koji su sudjelovali u velikom svjedočenju. Time su doprinijeli svoj udio u povezivanju našega naroda s onim Srcem što je tako blizu našoj narodnoj ćudi. Naš mali čovjek uvijek je vjerovao da ga Isusovo Srce najbolje razumije. On je instinktivno osjetio da su naročito njemu upućene besmrtne riječi Isusove: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepit« (Mt 11,28). I dobro je da su upravo te riječi velikim slovima upisane na luku svetišta Srca Isusova. One su naš narodni program.

Pero Bulat

Stjepan Šimeta:

Jubilej

Rijedak jubilej:
tristogodišnje slavlje
(ako je slavlje?)
zgažene, prezrene Ljubavi,
ranjena Srca,
kako se ukaza,
potuži bolno,
želeći da probudi
one što snom snivaju
smrtnim;
da prene i trgne
nemarno što je,
zagrije mlako,
otopi led,
tvrdi umekša kamen,
ljuti ublaži jed . . .

Ukaza se i propjeva
divan ljubavi pjev
da òd braće ukloni
Očev pravedni gnjev!

Jubilej žalostan, tužan
nèzahvalnog čovječjeg srca
što sebi uredi život

bez Krista i Boga,
i žudno se baca na surogate
prolazne sreće
sitne, varave, lažne . . .
i proždire, guta plitke užitke
oholosti, osvete, mržnje,
sjetilnosti, bluda,
svih grijeha . . .
U vrevi tog svijeta,
što odzvanja, tutnji
pun sòtonskog smijeha . . .
A ipak to srce
samac je, plače,
makar se smije, hihoće, skače!

O jadno srce, što zatvaraš oči
da ne vidiš noći koja ti prijeti
i ipak će doći!
O srce, srce, doći će kraj
i čeka te vječnost;
čeka te samo — pakao ili raj!

Stoga je, eto, jubilej taj
žalostan, tužan,
što trista već ljeta
uzalud prošlo,
makar i Majku nam svoju
to predobro Božje Srce
premilu slalo i dalo
u Lurdu, Fatimi, drugdje;
na pokoru po njoj nas zvalo!

O tvrda li, ledena čovječjeg srca,
što se na tankoj niti
preslabe vjere
nad ponorom propasti vječne

bezbrižno, ludo igra, bacàka,
ljulja, praćàka,
i njiše!

O milo i bolno Kristovo Srce,
oprosti tu ludost, nemarnost, hladnoću,
slaboću i zloću;
oprosti, strpljivo budi —
još više!

Biskupska poslanica o pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu

Dragi vjernici, draga braćo svećenici!

Ovoj jubilarnoj godini sv. Otac Pavao VI. namijenio je posebnu svrhu općeg pomirenja s Bogom i s ljudima. Providnost je htjela da s njom zajedno dođu i 300. obljetnica Isusovih objava svetoj Mariji Margareti u Paray-le-Monialu, te 75. obljetnica posvećenja hrvatske katoličke mladeži Isusovu presv. Srcu. Zato u naša svetogodišnja nastojanja želimo ugraditi i poseban poziv na obnovu i posuvremenjavanje pobožnosti presv. Srcu Isusovu. Ta je pobožnost do sada donijela izvanredne plodove posvećenja duša kroz euharistijski život ljubavi i predanja Isusu Krisu. Šteta što je u općem previranju u svijetu i Crkvi jenjala posljednjih godina. Treba priznati da je imala i svojih pretjeranosti, kao i sve što je ljudima na dohvatu. Zato je želimo posuvremeniti u duhu pokoncilske Crkve, te pokazati njezinu biblijsku utemeljenost i opravdanost.

Živimo u vrijeme velikih nastojanja za oslobođenje čovjeka, za njegovo oplemenjenje i afirmaciju njegovih ljudskih prava, ali to je vrijeme ujedno prepuno nemira, nasilja, ratova i moralne raspuštenosti. Obitelj je teško ugrožena, odgoj djece veoma otežan. Nijekanje Boga postalo je moda, vjera teško odolijeva raznim utjecajima i pritiscima, posebno onima koji dolaze preko sredstava društvenog priopćavanja koja često i u svetište obitelji donose poganski moral i prizore najgoreg nasilja. Pred našim očima stvara se sasvim

nov čovjek, često puta tup i automatiziran, nesposoban da razabire dobro i zlo, željan uživanja po svaku cijenu. U buci i nemiru života, u grču borbe za materijalni standard, duhovno životari u svojim prizemnim mislima, premalo se bavi temeljnim istinama o svijetu i životu.

Čovjekovo je srce izvor zla i svetosti, ono ponajviše stvara zločince i svece. Srce zna biti slijepo; ponekad gleda samo najbliži momenat, ne želi vidjeti pogibelj, posljedice, svršetak. Ono zna zavidjeti sreći grešnika, osjećati se nevoljko u službi Božjoj. Ono se ponekad zamara na putu kreposti i zna brzo i lako prijeći na put grijeha, makar razum prosvjedovao. Srce ima svoje zakone. Ono se zanosi za idolima koji mu demagoški ugađaju i ništa od njega ne traže, rado slijedi nagone imitirajući idole koji mu laskaju.

To ljudsko srce trebalo bi naći uzor u Bogu, jer čovjek je slika Božja. Još bliže i konkretnije, ono ima uzor u Srcu Bogočovjeka Isusa Krista. Sv. pismo često govori — naravno, na ljudski način — o Božjem srcu, misleći na Božje osjećanje, na Božju ljubav. U Starom zavjetu čitamo: »Gospodin se ražalosti u svom srcu« (Post 5, 6); »Moje oči i moje srce bit će uvijek u ovom hramu što si ga sagradio« (1 Kr 9, 3); »Misli moga srca ostaju od vijeka do vijeka« (Ps 32, 11); »Dat ću vam pastira po svom srcu« (Jer 3, 15); »Nije li Gospodina u srce dirnuo tamjan što ste ga palili» (Jer 44, 15); »Srce mi dršće za Efraima od nježne samilosti« (Jer 31, 30), itd. Tako to »Božje srce« označuje Božju ljubav i milosrđe. Jednako tako slikovito govori i o ljudskom srcu: »Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov a oni narod moj« (Jer 31, 33).

Iako te tekstove Sv. pisma ne možemo izravno upotrijebiti kao temelj štovanja Srca Isusova, ipak su oni neki putokaz. Nu Bog se doista utjelovio, uzeo ljudsko srce i sve ono što pod tim razumijemo i što ono obuhvaća — osim grijeha. Isus Bogočovjek je Riječ i Ljubav, Vijest i Milost, Učitelj i Spasitelj. On ima misaoni i voljnoosjećajni život, razum i srce. Zato pojam »Srce Isusovo« označuje ljubav, samilost,

pomirenje, praštanje, dobrotu. Na to pomišljamo kada o nekome kažemo »čovjek dobra srca«. Tako nam Srce Isusovo može u svemu biti uzor. Sam Isus na to nas poziva: »Uzmite jaram moj na se i učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj dušama svojim« (Mt 11, 30). Isus još govori: »Blago onima koji su čista srca« (Mt 5, 8) i Boga treba ljubiti »svim srcem svojim«, a riječ Božja pada u čisto i dobro srce i donosi plod. Na to srce misli sv. Pavao kada svojim Filipljanima piše: »Žudim za svima vama srcem Isusa Krista» (Fil 1, 8). O Isusovu ljudskom srcu govori i II. vatikanski koncil u LG 22: »Ljubio je ljudskim srcem«.

Eto za sve Kristovo ljudsko osjećanje, ljubav, dobrotu, blagost, simbol je ljudsko Isusovo srce, onako kako mi ljudi povezujemo svoj voljnoosjećajni život s ljudskim srcem. Isusovo ljudsko srce bilo je na križu probodeno vojnikovim kopljem. Sv. Ivan, očevidac, u svom Evanđelju svjedoči: »Jedan od vojnika kopljem probode grudi« (Iv 19, 34). Vojnik je htio Isusu probosti srce da bi provjerio smrt. Već je u Starom zavjetu proročeno to probadanje: »Gledat će onoga koga su proboli« (Za 12, 10), i: »Proboden je zbog naših grijeha« (Iz 53, 5). Sv. Ivan dodaje u svom Evanđelju: »I odmah poteče krv i voda« (Iv 19, 34). Ta toliko značajna rana ostala je i na Isusovu slavnom tijelu, te poslije uskrsnuća, ukazavši se svojim apostolima »pokaza im ruke i rebra« (Iv 20, 21). Zato je pozvao Tomu da stavi svoju ruku u ranu na Njegovim grudima (Iv 20, 27). Pisac knjige Otkrivenja piše: »I vidjet će ga svako oko, i oni koji su ga proboli« (Otk 1, 7).

Sveti oci, mistici, sveci, rado su razmišljali o toj rani probodenog Isusova srca i u njoj su gledali izvor iz kojega je provrela Crkva, sveti sakramenti Novoga zavjeta. Gledali su u toj rani izražaj najveće ljubavi Kristove prema nama grešnim ljudima, jer »nema veće ljubavi od one da netko dade vlastiti život za prijatelje« (Iv 15, 13).

Isus je utjelovljena Riječ i otkrivena ljubav. Današnji čovjek više priklanja srce ljubavi negoli pamet riječi. Otkako se u filozofiju i vjeru uvukla često bezrazložna sumnja u

moć spoznaje, sumnja da li uopće spoznajemo objektivnu istinu, riječ, pa bilo čija, sve više je gubila snagu, da bi u naše vrijeme mnoga riječ bila do kraja profanirana, zloupotrebljena. Govora, programa, bujice riječi sit je današnji čovjek. On traži djela i ljubav. Jer se često vara u ljudima, predaje se vlastitim nagonima da donekle ostvari osobnu sreću. To je očito znak našeg vremena, to treba pročitati i shvatiti, to nas poziva da ljudsko srce liječimo davši mu savršeni uzor, Srce Bogočovjeka.

»Gle Srce koje je toliko ljubilo ljude«! — reče Isus sv. Margareti Alacoque. »Ljubio me i predao se za mene» — reče za Isusa sv. Pavao (Gal 2, 20). Najplemenitije Srce koje je ikada zakucalo u ljudskim grudima i najbogatije ljubavlju koja se dariva svim srcima. Njegova je ljubav bezgranična. Ljubio je sve ljude, prijatelje i neprijatelje, i molio je na križu za svoje ubojice. Ljubio nas je do kraja, do zadnje kapi krvi koja poteče iz njegova probodenog Srca. Ljubi nas i sada, boravi među nama, suosjeća s nama. Eto to Srce, prepuno ljubavi, probodeno zbog naših grijeha, očekuje od nas u ovo vrijeme uzvratnu ljubav, obraćenje, pomirenje, suosjećanje. To srce želi postati znak našeg vremena i probuditi nas na ljubav prema Bogu i braći ljudima.

Bog je još u Starom zavjetu uza svoj savez s Noom, Abrahamom, Mojsijem, Izraelom, davao vjernima i svoja obećanja. I ona obećanja što ih je dalo Srce Isusovo da će obratiti grešnike, donijeti obiteljima svetost, a vjernim dušama spas, uključena su u spasiteljsko djelo. A svaki prvi petak u mjesecu bit će govor bogočovječjeg srca, zov i škola da se priviknemo na euharistijski život.

Crkveno učiteljstvo u posljednja tri stoljeća shvatilo je Isusovu želju i preporučilo je svojim dokumentima. Papa Klement XIII. uvede blagdan Srca Isusova, a Pio IX. proširi ga na cijeli svijet. Leon XIII. pred 75 godina slaveći Annum Sacrum, Svetu godinu, posveti cijeli svijet presv. Srcu Isusovu. Papa Benedikt XV. kanonizira bl. Mariju Margaretu. Pijo XI. u enciklici Miserentissimus Deus (Premilosrdni Bog) godine 1928. ustaje protiv protivnika pobožnosti presvetom Srcu. Papa Pijo XII. godine 1956. piše neobično bogatu encikliku u obranu ove pobožnosti, Haurietis aquas (Crpski ćete vodu). On ovu pobožnost zove školom svetosti. Slijedi ga i Pavao VI. sa svoja dva apostolska pisma. »Budući da je Euharistija«, piše Papa, »najdivniji dar Presvetog Srca Isusova, naša je topla želja da se Srce Isusovo što revnije štuje primajući ovaj uzvišeni Sakramenat. Jer, zaista, u euharistijskoj žrtvi žrtvuje se i prima naš Spasitelj . . . Osim toga, taj je divni sakramenat na neki način vrhunac i središte ostalih sakramenata. U njemu kušamo kao na izvoru duhovnu jakost i podsjeća nas na uspomenu ljubavi koja nadvisuje svaku ljubav. To je ljubav koju je Isus očitovao za vrijeme svoje muke«. Zatim Papa ovako govori o naravi te pobožnosti: »Ovaj oblik štovanja sastoji se bitno u dostojnom klanjanju Isusu Kristu, u davanju zadovoljštine, a temelji se prije svega na presvetoj euharistijskoj tajni«.

Dragi naši vjernici! Pobožnost presv. Srcu Isusovu duboko je biblijski utemeljena, od crkvenog učiteljstva prihvaćena i preporučena, a psihologiji današnjeg čovjeka posebno odgovara. Presveto Isusovo Srce najbolji je uzor čovjekovu nemirnom srcu. Ono je obrana od idola koji truju čovjekov život. U ovoj Svetoj godini obnove i pomirenja obnovimo zajednički ovu veliku pobožnost da bismo obnovili našu vjeru i euharistijski život. Uz razne duhovne obnove osobito prigodom misija, neka misionari i propovjednici živo preporučuju vjernicima pobožnost prvih petaka, a župnici neka ih brižno podržavaju. To je škola euharistijskog života, jedanput započeta lako se nastavlja. Posebno to preporučujemo mladeži koja je danas više nego ikada podložna negativnim utjecajima i koja mora izdržati tešku borbu za čistoću svoje duše. Napokon neka naše obitelji obnove svoju posvetu presv. Srcu Isusovu. Moćna suvremena sredstva društvenog priopćava-

nja prijete da uklone molitvu iz obitelji i nije se tome lako oprijeti. Ali obitelj u kojoj je vidljiva slika Srca Isusova i prečistog Srca Marijina sjetit će se svakoga dana kako je molitva najbolje sredstvo da se Bog očuva u središtu obitelji i da je Srce Isusovo najjači uzor i izvor svetog života.

Vaši biskupi

O. Petar Galauner:

Značenje jubileja Srca Isusova

Večeras započinjemo devetnicu za blagdan Srca Isusova. Svečanije nego je to bilo prijašnjih godina. Ima tome više razloga. Ponajprije tu je 300. obljetnica Isusovih objava sv. Mariji Margareti Alacoque u Paray-le-Monialu. Zatim 75. godišnjica posvećenja hrvatske mladeži Srcu Isusovu na osvitu dvadesetog stoljeća, te 50. godišnjica posvete hrvatskog naroda tom istom Srcu prigodom jubileja tisućgodišnjice našega kraljevstva.

Gospodin je tražio od sv. Marije Margarete da se zauzme da se u Crkvu uvede blagdan njegova Srca. Zato je to i obljetnica blagdana Presv. Srca.

Sama pobožnost prema Presv. Isusovu Srcu ima svoje duboke biblijske temelje. Ona imade svoje početke na Posljednjoj večeri i na Kalvariji. Uvijek je bila prisutna u Crkvi. Po sv. Margareti dobila je nov impuls i nov oblik. Božji narod na nov način doživljava Krista Gospodina i na pristupačniji način ulazi u Otajstvo njegove Bogočovječanske Ljubavi. I upravo taj način doživljavanja Krista Gospodina donio je »izvanredne plodove posvećenja kroz euharistijski život ljubavi i predanja Isusu Kristu.« Posebno u našim slavenskim stranama, gdje je pobožnost prema Isusovu Srcu jedan od bitnih elemenata religioznog života. A pristup u Kristovo Otajstvo kroz ljubav njegova Srca izvanredno je bliz i drag našem hrvatskom mentalitetu.

Biskupi u devetnici

Naši su oci biskupi za taj jubilej izdali zajedničko pastirsko pismo kojim se obraćaju našoj domaćoj Crkvi. U tom pismu biskupi uočavaju velike i izvanredne plodove koje je donijela ta pobožnost i upravo žele u svetogodišnja nastojanja »ugraditi poseban poziv za obnovu i posuvremenjavanje pobožnosti Presv. Srcu Isusovu,« i to u duhu pokoncilske Crkve, pokazujući »njezinu biblijsku utemeljenost i opravdanost.«

Naši će oci biskupi i sami dolaziti za vrijeme devetnice u ovo naše Hrvatsko narodno svetište, koje je od svog postanka na početku ovog stoljeća, pa kroz sve vrijeme svoga djelovanja, bilo žarište pobožnosti Presv. Srcu Isusovu, posebno preko »Glasnika Srca Isusova i Marijina« i preko mnogostrukog rada naših pučkih misionara. Ono to želi biti i danas, u dubokom uvjerenju da je smisao njegova opstanka i njegovo veliko poslanje u naviještanju Otajstva Utjelovljene Božje Ljubavi, koja nam je izražena, koja nam se lomi i dariva kroz Kristovo Srce. I u vjernosti prema tom poslanju gleda zalog blagoslova za budućnost.

Po prisutnosti naših biskupa, koji pridolaze iz svih naših metropolija, bit će ovdje prisutna molitva i vapaj cijelog našeg naroda. Oci biskupi dolaze ne samo da zajedno s nama zapjevaju pjesmu hvale i zahvalnosti za milosno djelovanje Božje Ljubavi u našem narodnom bitku, nego još više da nam pomognu da nađemo jasniji put do Krista Gospodina, da potpunije shvatimo Ljubav koja nam je darovana i da se zajedno s nama mole da ta ljubav što dublje uđe u srce i dušu našeg čovjeka i vjernika i da se ona pokaže na djelu u našem međusobnom jedinstvu, povjerenju, suradnji i donese dostojne plodove kršćanskog života, da budemo otvoreniji Ljubavi i da budemo tankoćutniji za zahtjeve te Ljubavi.

Želimo zajedno s našim ocima biskupima za sebe i za cijeli hrvatski narod izmoliti blagoslov i zaštitu Kristova Srca i njegove Bogočovječanske Ljubavi.

Kroz svih devet dana najpoznatiji zborovi grada Zagreba ili okolice uveličat će Euharistijsko slavlje i dati dublju dimenziju našoj zajedničkoj molitvi.

Pomirenje

Bit će to naša devetdnevna adoracija.

Naša devetdnevna sv. ura i zadovoljština.

Bit će to naša devetdnevna molitva. I to pod zajedničkim geslom: SRCE ISUSOVO MIRE I POMIRENJE NAŠE!

POMIRENJE velik je poziv Sv. godine. MIR koji se temelji na ljubavi toliko je potreban, posebno tamo gdje je najviše ugrožen: u našim obiteljima, u našim župskim i molitvenim zajednicama, u našoj domaćoj Crkvi, koja je na toliko mjesta ugrožena razdorom i uznemirena zbog raznih napetosti.

Proces razaranja

U zadnjih nekoliko godina zabljesnuli smo na planu opće Crkve i svratili oči svijeta na nas: kad smo slavili kanonizaciju sv. Nikole Tavelića 1970. godine; ili kad smo slavili Gospu Mariološkim i Marijanskim kongresom 1971. godine; ili sada prije mjesec dana kod svetogodišnjeg hodočašća u Rim, kad je posebno došla do izražaja naša raspjevana vjera i kad su mnogi bili zadivljeni svjedočanstvom naše vjere.

Ipak ne smijemo zatvarati oči pred skrivenim, ali uvijek prisutnim razornim procesima u našoj Crkvi, koji ugrožavaju naš religiozni bitak u budućnosti.

Na djelu je jedan snažan proces koji se zatvara ljubavi Neba i sve više se odvija po zakonima ljubavi ove zemlje. Taj proces pod krinkom humane, zrele ljubavi oslobađa u čovjeku najniže instinkte sebičnosti i samovolje i otvara sve ostale izvore zla, koji onda ugrožavaju čovjeka i njegovu ovozemaljsku sreću u njezinoj srži i »oslobođenog« čovjeka pre-

tvara u roba najgore vrste. I čovjek se počinje raspadati u sebi i u svom obiteljskom životu. Taj nas proces ugrožava i kao ljude i kao kršćane.

Otvoriti se daru ljubavi

U Kristu nam je darovana Ljubav Neba. »Isus je Riječ i Ljubav, Vijest i Milost, Učitelj i Spasitelj.«

Isus nije samo učitelj Ljubavi. On je svjedočanstvo i izvor Ljubavi. »Nitko nema veće ljubavi od ove da netko dade vlastiti život za prijatelje« (Iv 15,13).

Kalvarija otvara nepresušni izvor Ljubavi iz kojega je provrela Crkva, iz kojeg dobivaju svoju učinkovitost sakramenti Novog saveza. Ta Ljubav nosi Crkvu kroz stoljeća, dok je na koncu dana u svoj njezinoj punini ne dovede k Ocu kao posvećeni Božji narod.

U tajinstvenom susretu sa sv. Marijom Margaretom Gospodin progovara: »Moje srce tako žarko ljubi ljude, da ne može dulje zadržati u sebi plamenove žarke ljubavi; mora je razliti svim sredstvima; mora se objaviti ljudima da ih obogati svojim dragocjenim blagom, svojim posvećujućim i spasonosnim milostima, da ih izvuče iz bezdana propasti . . . Evo Srca koje je toliko ljubilo da ništa nije štedjelo te se posve iscrplo i uništilo da i msvoju ljubav zasvjedoči« (Ladame, Srce Isusovo u suvremenom svijetu, str. 81).

Proslava jubileja jest poziv da se otvorimo DARU LJUBAVI koji nam se nuđa u Isusu Kristu.

Savez ljubavi

Drugi razorni proces u našoj domaćoj Crkvi, koji na mnogo strana ruši i razara, jest jednostrano i krivo naglašavanje ljubavi. Nerijetko se neodgovorno nabacuje: Novi savez jest savez ljubavi a ne strogosti i rigorozne pravde; ljubav oslobađa. I takvim tendencioznim parolama, i jednostranim shvaćanjem dubokih istina naše vjere dolazimo do prezira i

omalovažavanja svakog zakona i skrećemo na putove neobuzdane slobode, a svoje osobne zamišljaje nazivamo »zrelom savješću« i gubimo se na bespućima zla i grijeha.

Novi savez u Isusu Kristu jest savez ljubavi. Ta nam ljubav otvara nove dimenzije slobode.

Ali upravo ljubav nam daje i pravo usmjerenje, ona veže našu slobodu više od svakog zakona, traži više od svake pravde. Ljubav traži cijela čovjeka. Ona veže čovjeka u najdubljim dubinama njegova bića. Ona je neobično zahtjevna i tankoćutna. Ona otvara neslućene predjele slobode, ali ujedno obavezuje na apsolutnu vjernost i dolazi s velikim zahtjevima zaboravi samog sebe, svakodnevnog žrtvovanja, koje ide tako daleko da čovjek i svoj život daje za drugoga, kako nas je na Kalvariji sam Isus naučio.

I upravo te i takove ljubavi među nama pomalo nestaje. Nema u nama tankoćutnosti ljubavi prema Bogu i njegovim zakonima. Nema u nama one ljubavi koja je potrebna da izdržimo teret jednog ljudskog i kršćanskog života, da do kraja ostanemo vjerni svom poslanju i danom obećanju.

Svećenik napušta svoju službu. Redovnik okreće leđa svom samostanu ili se rasplinjuje u posvjetovnjačenu životu. Muž i žena tako lakoumno raskidaju svoj savez ljubavi, bez obzira na svu tragiku koja će se odraziti na njihovoj djeci.

Tako rijetko znamo živjeti u ljubavi s drugima ili uz druge. Nedostaje nam one nutarnje snage ljubavi, bez koje se ne može izdržati jedan ljudski život, bez koje se ne može osmisliti jedan ljudski bitak.

Jasno je svima da je danas teret života teži nego prije unatoč tehničkom usponu čovječanstva. Ali je tragika čovjeka što paralelno s opterećenjem života ne raste u njemu ljubav, koja se ne temelji na varljivim osjećajima, nego ima svoj izvor u Božjim dubinama.

Potrebna nam je Ljubav Neba, inače ćemo se izgubiti na bespućima zemlje.

Potrebna nam je Ljubav Kristova Srca, inače ćemo klonuti pod teretom života.

Zato se kroz devet dana želimo otvarati daru Ljubavi s Neba, koja nam se daje u Kristu Isusu i koja se lomi kroz njegovo Srce.

Zato ćemo usrdno moliti za snagu te ljubavi, za vjernost i tankoćutnost u ljubavi, da nanovo doživimo svu težinu svoje odgovornosti pred Otajstvom Božanske i ljudske Ljubavi.

Zato ćemo nastojati da obogaćeni darom Ljubavi s Neba povećamo autentičnu ljubav na zemlji.

Pred nama je Ona, Djevica i Majka, koja je najbolje shvatila tajnu Ljubavi, koja se najpotpunije otvorila tajni Ljubavi. Neka nas Ona prati u ovom našem nastojanju da što dublje uđemo u otajstvo Bogočovječanske Ljubavi Krista Gospodina!

Dr Frane Franić:

Srce Isusovo u suvremenom svijetu

Svako živo biće traži sebi hranu da bi moglo živjeti. To je osnovni zakon života, on vrijedi za nevidljivi virus i amebu koji se hrane u stanicama naše krvi i mišićja, on vrijedi za ribu u moru koja luta po površini jedući plankton i nekton i za velike ribe koje manje ribe jedu, sve radi samoodržanja. I velike i male životinje lutaju po gorama i planinama i ptice po zraku lete tražeći sebi hranu ili međusobno se proždirući.

Isti zakon vrijedi i za čovjeka, jer i on spada u životinjsko carstvo. I on sebi mora pribavljati hranu, odijelo i stan, kojim će održavati i zaštiti svoje tijelo i tako podizati svoj materijalno-ekonomski standard. To je zakon prirode ali i zakon Božji, jer Bog je stvorio čovjeka najprije kao životinju i podvrgao ga životinjskim uvjetima života. U tim uvjetima vrijedi zakon jačega. Pomoću toga zakona održava se ekvilibrij i napredak u životinjskom carstvu.

Ali »ne živi čovjek samo o kruhu« (Mt 4,4). Čovjek ne živi samo zato da napuni želudac hranom i džep novcem. Čovjek ima potrebu i za znanjem. On želi mnogo toga znati. Već malo dijete, čim mu se počne buditi razumijevanje, postavlja bezbrojna pitanja, većinom pitajući što je što, a da pri tom ne traži neku korist. Jednostavno ga zanima znati dublji smisao pojava koje ga okružuju. Njegova su pitanja tako jednostavna i ujedno tako duboka da ono više pita nego mu mi možemo odgovoriti.

Tako se stvaraju čovjekove kulturne potrebe, glad i žeđa za znanjem, za istinom.

Radi toga je čovjek izgradio sebi škole, osnovne i srednje i visoke, stvorio je prirodne, humanističke i društvene nauke kojima se duh čovjekov hrani i napaja u obilju.

Nadalje, čovjek je osjetio duboku težnju da zagospodari prirodom pa je već od početka svoga bivovanja na ovoj zemlji počeo stvarati oruđa kojima će se služiti za osvajanje prirode i prirodnih sila. On je tako stvorio današnju tehniku kojom je zagospodario zemljom, morem i svemirskim prostranstvima izvršujući sve više zakon Stvoriteljev da sebi podloži zemlju i da vlada »ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji« (Post 1,28).

Tako se razvio razuman čovjek i čovjek radnik. To je bilo u intenciji prirode i stvoritelja prirode, Boga.

Ali, čovjek je osjećao glad i žeđu ne samo za istinom nego i za ljepotom. On je želio svoj život uljepšati, svoje domove ukrasiti slikama i kipovima, svoje zgrade lijepo projektirati. Tako je nastao estetski čovjek, koji je možda već dostigao vrhunce svoga razvoja.

Čovjek živi od ljubavi

»Ne živi čovjek samo od kruha.« — On je živio i živi od ljubavi, od ljubavi drugarske, prijateljske, zaručničke, roditeljske, djetinje, plemenske, domovinske, općečovječanske. Ljubav je čovjeku potrebna hrana, jer znanje bez ljubavi ubija. Ali i ljubav bez pravednosti jest vrlo mršava hrana za čovjeka. Stoga je čovjek nastojao i nastoji, kroz dugu i mukotrpnu povijest, izgraditi svoje etičko biće u pravednom društvenom poretku. Njega taj glad i ta žeđa more danas, moglo bi se reći, više od svega ostaloga. Mi danas sudjelujemo u dramatskom trenutku povijesti čovjeka, kada se radi o tom ili da priroda stvori moralnog čovjeka i pravedniji društveni poredak u kojem će čovjek naći ispunjenje svojih osobnih, ekonomskih, kulturnih, radnih, estetskih, moralnih

i ostalih težnji, ili će čovjek u nekom blizom apokaliptičkom sukobu srušiti poredak koji je sam stvorio.

Uz takve težnje čovjeka nailazimo već od prvih početaka na još jednu čovjekovu dimenziju, na religioznu dimenziju.

Želja za Božanskim svijetom

Čovjekov se duh nije zasitio istinom, ljepotom, ljubavlju, pravdom, koje je sam pronašao u ovome svijetu, nego je odmah, kad mu je počeo svjetlucati um i svjesno kucati srce, počeo maštati o nekom višem svijetu u kojem vladaju savršena istina, ljepota, pravda i ljubav, i nazvao je taj svijet božanskim svijetom. Taj je svijet on sebi zamišljao prijateljskim svijetom i počeo tražiti s njim veze pomoću razmišljanja, molitava i žrtava. Stao se čovjek i nadati da će i sam doći u taj svijet poslije prestanka života u ovom svijetu. Počeo je sebi zamišljati Boga kao vrhovnog gospodara svega vidljivoga i nevidljivoga svijeta.

Tako se pomalo razvijao religiozan čovjek.

Eto pitanja za nas, za našeg suvremenog čovjeka. Da li je glad za božanskim životom značio za čovjeka napredak ili nazadak? Da li je ta težnja značila otuđenje od samoga sebe ili je čovjek zapravo postajao svjesnim čovjekom baš onda kad je probio umom i srcem ovaj svijet, ograničen vremenom i prostorom, i osjetio misterioznu težnju za onim božanskim svijetom za koji je počeo vjerovati da će ga postići poslije smrti ako u ovom svijetu bude proživio čestitim, moralnim, ekonomsko-produktivnim, kulturno i estetski korisnim, društveno angažiranim životom?

Na to pitanje neki današnji sociolozi i filozofi, pa i neki koji su dobronamjerni, tj. koji nisu rukovođeni kakvim naročitim koristoljubivim ciljevima, odgovaraju negativno, oni bilo koju religioznost smatraju negativnom povijesnom pojavom. To je ono što nas vjernike najviše boli. To je ono pitanje na koje ni mi vjernici ne možemo odgovoriti samo riječima, nego djelima, životom. Mi, zaista, moramo djelima po-

tvrditi da je religioznost bitno traženje drugog, božanskog života, ali ujedno da religioznost nije otuđenje od ovozemaljskog života, od rada, od izgradnje ovoga svijeta, nego da je ona pozitivni čimbenik izgradnje pravednijeg i boljeg svijeta na ovoj zemlji.

Zadatak Crkve

To je osnovni zadatak Crkve danas u našem društvu. Možda ćemo to morati dokazati čak i svojom krvlju, a ne samo svojim radom, ako nam se konačno ne bude vjerovalo, što, naravno, ne bismo željeli da se dogodi.

Pri tom nam dokazivanju pomaže Krist, a škodi, kažu neki, Crkva. Pomaže Krist kojega i ateisti našega vremena priznaju ako ga ne proglašuju mitološkim bićem, moralnim herojem koji je živio za druge.

Škodila bi nam Crkva koja bi institucionalizirala Kristovu pravdu i ljubav projicirajući čovjekovu iskonsku težnju za ostvarenjem pravednog društvenog poretka na ovom svijetu u drugi izvanzemaljski svijet, koji bi izmislila ili previše naglasila, i tako kočila povijesni ekonomsko-kulturni i političko-moralni razvoj čovjeka i društva.

Promotrimo, dakle, Srce Isusovo u sebi i u Crkvi i suvremenom svijetu.

Kristov horizontalizam

Veoma nam se sviđa definicija da je Isus bio čovjek koji je živio za drugoga. Tom se definicijom ukratko označuju dobrota i ljubav Kristova prema ljudima. Zaista je Isus bio čovjek koji se rodio, koji je radio, koji je trpio, nije umro, nije uskrsnuo protiv nikoga, nego baš za svakoga.

Krist je rekao apostolima na zadnjoj večeri: »Ako imadnete ljubavi jedan prema drugom, po tom će svi upoznati da ste moji učenici« (Iv 13,35). Ne govori Isus više, kao ono u

početku propovijedanja, da će ljudi upoznati njegove učenike ako budu ljubili Boga iznad svega, a ljude kao sebe same, nego u ljubavi prema ljudima kao da sažima čitavu svoju nauku i čitav svoj život, kao što je rečeno za Njega: »Koji je radi nas i radi našega spasenja sišao s nebesa« (Nic.-Car. vjer.).

To je taj Kristov horizontalizam, taj evanđeoski humanizam, koji se toliko sviđa suvremenom čovjeku, humanizam koji je potvrđen i posljednjim pravorijekom Isusovim nad ovim svijetom. U tom, naime, pravorijeku Isus prima u svoje vječno kraljevstvo one koji su nahranili gladne, napojili žedne, primili u goste putnike namjernike, zaodjeli gole, bolesne pohađali, posjećivali utamničenike; Isus poistovjetuje samoga sebe sa svim tim bijednicima, potlačenima, siromašnima, progonjenima, izbačenima iz ljudskog privilegiranog društva; On ne prima one koji su obavljali obrede itd. (usp. Mt 25, 34—46). To isto uči Gospodin u besmrtnoj prispodobi o milosrdnom Samarijancu (Lk 10,29—37), u kojoj je opet čovjek u nevolji u središte Isusove nauke.

Isusa pri tom nisu smetale ni vjerske, ni nacionalne, ni bilo kakve razlike. On je, doduše, za sebe rekao: »Ja sam se zato i rodio i zato došao na svijet da svjedočim za istinu« (Iv 18,37), ali ni u ime istine On nije osuđivao ni prezirao ljude, nego je u svakom čovjeku dobre volje otkrivao makar dio istine, makar naklonost prema istini i tako nas poučio kako treba priznati i ljubiti istinu, pa i djelomičnu istinu u svakom čovjeku u kojem je nađemo. Oštre riječi ništa ne koriste, nego blage i milosrdne. Isus nas uči kako se u cariniku Zakeju, lupežu i izdajniku Boga i naroda, može naći sklonost prema istini koja je, doduše, u njemu razapeta teškim grijehom i nevjerom, ali ona može uskrsnuti pod uplivom Kristove riječi, izrečene s milosrdnom ljubavlju (Lk 19, 2—10). »Bože Stvoritelju! Ja vjerujem ponovno. Ja sam te nijekao ali ti si bio uvijek sa mnom« — tako završava svoju pjesmu o Bogu Solženjicin (Arcipelago Gulag, Kicenza /1975/. Vol.

2, p. 620.) svjedočeći da Bog svojom ljubavlju ne napušta ni najradikalnijeg ateista, kao što je bio Solženjicin. Božje Srce nije kao naše srce, često puta tvrdo, nepristupačno za tuđi način mišljenja, sebično, puno sebe, okrutno, nasilno.

Nemojmo satanizirati različitomišljenike, osobito različitomišljenike u vjeri i svjetonazoru, i nemojmo angelizirati istomišljenike. S malo ljubavi Srca Kristova naći ćemo u svakom čovjeku barem nešto istine i dobrote, to jest naći ćemo dio Krista. A čitavog Krista nalazimo u našoj Crkvi, onoj konkretnoj kojoj je na čelu naš sv. otac Pavao VI.

Razumljivo je da se taj i takav humanizam Kristov sviđa suvremenom čovjeku. Neki bi ljudi danas prihvatili ljubav Kristovu prema ljudima, ljubav bratsku i drugarsku. Neki su se u zadnje vrijeme proglasili »kršćanima«, to jest pristašama Kristovim, Kristova morala, Kristove općečovječanske ljubavi i pravde, ali ne onog Kristovog morala, ljubavi i pravde koji se nalaze u institucionaliziranoj Crkvi, nego koji se nalaze ostvareni u Kristu kako ga oni zamišljaju.

Ljubav prema Ocu

A ipak je humanizam Kristov utemeljen u ljubavi prema Ocu nebeskom, u Duhu Svetom.

To je tek kompletni humanizam Kristov koji mora biti i naš. Krist je do smrti ljubio svakoga čovjeka, jer je svaki čovjek dijete Božje i njegov brat.

Nema sumnje da je Kristova ljubav prema nama ljudima izvirala iz ljubavi prema Ocu nebeskom. Otkinuti Isusa od istine i ljubavi Očeve znači bitno okljaštriti njegovu božansko-ljudsku osobu, ako je se otkine od istine i ljubavi ljudske. Isusovo Srce je sjedište istine i ljubavi ljudske i božanske.

Ali ljubav očinska ne sviđa se ljudima. Ona izaziva neki kompleks, Edipov kompleks, ako se smijemo tako izraziti (usp. M. J. Guillou, o. p. Le mystère du père, Paris, 1973, p. 184. s.), jer ta ljubav povlači za sobom i očinski autoritet, kojemu se Isus pokoravao do smrti, i to do smrti na križu (Fil 2,8), a današnji čovjek neće se pokoravati, nego bi i Krista prihvatio samo kao brata, kao druga, kao suputnika, i ništa više. Možda čitava današnja mržnja i nasilje izviru baš iz toga kompleksa čovjekova zbog kojega odbija pokoriti se očinskoj ljubavi Božjoj, kojoj je bilo sjedište Srce Isusovo. Netko je rekao da bi današnjeg nepokornoga čovjeka mogli okarakterizirati: »Bunim se, dakle jesam.«

Kad propada vjera, pojavljuju se vjernici

Kažu neki da Crkva smeta širenju čovjekoljublja Kristova u ovom svijetu. Ne bismo željeli da se to može reći i o Družbi Isusovoj u suvremenim prilikama. Naravno da će se uvijek naći onih koji će to reći i o Crkvi i o Družbi Isusovoj. Ali je pitanje tko će to reći i zašto će reći?

Vidjeli smo da osnovnu smetnju ipak čini ljubav Isusova prema Ocu nebeskome. To se osobito ističe kod onih koji ne vjeruju u Kristovo božanstvo. A onima koji ne vjeruju pa i koji vjeruju moramo prvedno reći da se i u nama vjernicima može pronaći po koja laž i po koja zloća. Prema tome mi kao članovi Crkve možemo svojom sebičnošću, mržnjom, lažnom pobožnošću, praznovjerjem, ohološću, nestrpljivošću, nametljivošću, politizacijom ili ideologizacijom vjere itd. zamagliti čovjekoljublje Kristovo koje se tako sviđa suvremenom čovjeku i koje bi suvremenog čovjeka trebalo dovesti do bogoljublja.

Svoju grešnost moramo priznati. Moramo priznati, skupa s II. vatikanskim saborom, dio svoje odgovornosti i za pojavu suvremenog ateizma.

Ovom prigodom možemo citirati svetu knjigu Taoizma: »Kada propada vjera, pojavljuju se vjernici«. Znači, kada propada Crkva uslijed vanjskih progona ili nutarnjih razdora, tada se pojavljuju autentični vjernici, koji Crkvu spasavaju. Danas mnogi nastoje Crkvu i vjeru obnoviti. Pojavljuju se mnogi tumači Sv. pisma i Božanske predaje. Ima tu do-

bre pšenice. Ima i kukolja. Tko će razlučiti pšenicu od kukolja? Papa i biskupi pokušavaju to učiniti, osobito sv. Otac. Ali danas je očinski autoritet pokoleban, kako rekosmo, na žalost, i u Crkvi, zato kaže mudrost starog Tao-a: »Kada vjera propada, vjernici se pojavljuju«. U teškoćama se razlučuje pšenica od kukolja. »On u ruci svojoj drži lopatu da očisti gumno svoje i skupi pšenicu u žitnicu svoju. Pljevu će, naprotiv, sažeći ognjem neugasivim« (Lk 3,17).

Ima, pak, sinova Crkve koji neće da govore ili premalo govore o ljubavi Srca Isusova prema Ocu nebeskom u korist njegove ljubavi prema čovjeku i ovoj zemlji. Oni drže da je ljubav Kristova prema Ocu, prema »nebeskom kraljevstvu«, prema »spasenju duša« odviše transcendentna i da stoga koči našu kršćansku ljubav prema čovjeku i izgradnji njegova ovozemaljskog kraljevstva, osobito da koči kršćansku borbu za ostvarenje društvene pravednosti i rušenja nepravednog društvenog poretka. Ta se »teologija oslobođenja« osobito razvija u Južnoj Americi a odatle i po ostalim kršćanskim zemljama. Ona želi staviti Evanđelje u prvom redu u službu ovozemaljskog oslobođenja, oslobođenja od zemaljskog ropstva, gladi, siromaštva, analfabetizma itd. A pobožnost Srcu Isusovu, osobito pobožnost prvih petaka, naglašuje spasenje duše u vječnosti, poslije smrti.

Ta teologija ne voli misticizam, mistične pojave, privatna ukazanja pa ni ukazanja Srca Isusova sv. Mariji Margareti Alacoque. Jer i ta ukazanja povlače našu kršćansku ljubav i našu kršćansku praksu u transcendenciju, u »spasenje duše«, na štetu mobilizacije kršćana u ostvarivanju oslobođenja čovjeka na ovoj zemlji.

Toj našoj braći moramo čvrsto odgovoriti da je Isus došao na ovaj svijet zato da ljude spasi od grijeha u perspektivi kraljevstva Božjega, koje je u najdubljoj dubini našega bića i koje je vječno spasenje, a svako drugo spasenje, koje se ostvaruje na ovoj zemlji, ne može biti za kršćanina kao kršćanina bitno prvotno, nego najviše bitno drugotno. Isusova ljubav nije, naime, indiferentna prema bilo kojem ropstvu čovjeka na ovoj zemlji. Ali, Isus je došao da svojom ljubavlju u prvom redu otkupi čovjeka od grijeha, da mu donese božanski život milosti Božje i tako ga uvede u kraljevstvo Božje. Miješati ono što je prvotno s onim što je drugotno u ljubavi Kristovoj, znači krivo shvatiti Krista i izvrnuti naopako njegovu osobu i njegovo otkupiteljsko djelo.

Propovijed čiste ljubavi

Možda će ipak Crkva, prije ili kasnije, morati održati staroj Evropi i čitavom svijetu propovijed o čistoj ljubavi Kristovoj. Ta propovijed neće biti potpomognuta ni financijskom, ni vojničkom, ni političkom, pa ni kulturnom moći. Ostat će na poprištu samo spiritualizirana ljubav Kristova, u Duhu Svetom, utjelovljena u svojoj siromašnoj Crkvi, lišenoj svake materijalne moći. Ostat će na poprištu samo Srce Kristovo u njegovoj Crkvi, osobito u srcima njegovih odabranika.

Mi bježimo od te propovijedi čiste ljubavi Srca Isusova, jer nismo »krotka i ponizna srca« (Mt 11,29) kao Krist, jer nismo spremni služiti ljudima, nego želimo vladati drugima, makar po Crkvi, nismo spremni umirati za ljude, kao što je Isus umro tako da je iz njegova probodenog srca na križu potekla »krv i voda« (Iv 19,34). Mi još dostatno ne vjerujemo da je mržnja doduše velika sila koja može mnogo toga srušiti, ali da je jedino ljubav ona sila koja može izgraditi novoga čovjeka i novo društvo, ljubav koja izlazi iz srca svakog plemenitog čovjeka, ljubav koja osobito izlazi kao neugasiva, svemoćna i premudra snaga iz ljudskobožanskog srca Isusova, kao iz svog praizvora.

Kristova ljubav

Crkva prvih stoljeća nazivala je spasiteljsku i oslobodilačku ljubav Kristovu ljubavlju dobroga pastira. Lik dobroga pastira nalazimo naslikan u katakombama, nalazimo ga

uklesana na starokršćanskim grobovima kako nosi ovcu-dušu na svojim ramenima, npr. na najljepšem starokršćanskom sarkofagu u staroj Saloni.

U srdnjem vijeku ta ista ljubav Kristova bila je nazvana ljubavlju Krista raspetoga. Pobožnost prema muci Isusovoj u srednjem je vijeku bila dostigla silne razmjere, što još i danas opažamo donekle kod nas u Južnoj Hrvatskoj.

Za novi vijek i za nas suvremene kršćane, čini se, najviše odgovara nazvati savršenu ljudsko-božansku ljubav Kristovu baš ljubavlju Srca Isusova ili Srca Kristova. Danas, naime, u svijetu vlada mržnja i nasilje pa je najviše ugroženo dobro, milosrdno i ljubezno srce. To je ono što čovjeku najviše treba ako hoće da se održi na ovoj zemaljskoj planeti. Srce je slikovit izraz, utemeljen psihološki i biblijski, koji označuje savršenu, stvaralačku, istinitu, autonomnu božansko-ljudsku ljubav Kristovu.

Sigurni smo da će se održati naše štovanje prema ljubavi Kristovoj u kojoj je sadržan život i otkupiteljsko djelo Kristovo, a nadamo se da će se održati i sam naziv »Srce Isusovo« ili »Srce Kristovo« sa svojim bitnim vježbama pobožnosti, osobito s vježbom ispovijedi i pričesti kroz devet prvih petaka, pravilno shvaćenim, očišćenim od možebitnih natruha nekog praznovjerja koje bi reklo: obavio sam 9 petaka, sada mogu griješiti bez straha, jer ću se i onako spasiti. Nadamo se, također, da će Družba Isusova štovanje ljubavi Isusove i dalje širiti među kršćanskim pukom pod likom Srca Isusova.

Duhovni vođa svijeta

Uskrsnuli Isus nas i dalje u nebu ljubi, zagovara nas neprestano kod Oca (Heb 7,25) prikazujući se za nas kao zaklano Janje (Otk 5,6). Isus živi u svetoj Euharistiji i u ovom glavnom gradu Hrvatske u Zagrebu, kao njegov najstariji građanin, već stoljećima i milenijima živi kao naša hrana, dobar kao kruh koji se jede, dobar kao vino koje se pije. Isus je krijepio naše pređe da kroz 1300 godina naše teške i

krvave povijesti sačuvaju svoje ljudsko i kršćansko dostojanstvo držeći se i u najtežim časovima one »sve za obraz, a obraza nizašto«. Isus ljubavlju svoga srca daje vrijednost svetoj Misi, svetoj Pričesti, svim svetim sakramentima i čitavoj Crkvi. Od te ljubavi živi Crkva i svijet, ta ljubav pokreće svemirom i njegovim nebrojenim galaksijama. Tu nam je ljubav otkrio Isus pred 300 godina, preko svoje izabranice, ponizne sestre Marije Margarete Alacoque i pokazao to Srce kao spas od svih zala i nevolja koje biju današnjeg čovjeka i današnje društvo.

To srce Isusovo kuca ne samo u sv. Euharistiji, nego i u svetoj Katoličkoj Crkvi, koja je pozvana da tu ljubav pokaže suvremenom svijetu ne samo lijepim riječima, makar kako osuvremenjenim, nego u prvom redu djelima i trpljenjem, ljubavlju koja se žrtvuje. Nema drugog načina da Kristovo Srce spasi današnjeg čovjeka i današnje društvo, nego ljubavlju koja se žrtvuje, ljubavlju koja je spremna ponovno uzaći na križ, na Kalvariju dvadesetog stoljeća, da se ponovno ispune riječi Isusove: »A ja, kad budem podignut sa zemlje, sve ću ljude privući k sebi« (Iv 12,32).

Uvjereni smo da duhovni vođa suvremenog svijeta neće biti onaj koji bude imao više zlata u bankovnim trezorima, ni onaj koji bude imao više klasičnog i atomskog oružja u vojnim magazinima, ni onaj koji bude imao organiziraniju ideologiju za osvajanje vlasti, nego onaj koji bude kadar nositi veći križ pred čovječanstvom, da na njemu za čovječanstvo umre. Budući čovjek, zasićen mržnjom i nasiljem, predat će se duhovnom vodstvu onoga koji ga bude više ljubio i više mu opraštao uzimajući njegov grijeh na sebe.

Nadamo se i vjerujemo da će to biti opet naš dobri Isus sa svojim probodenim srcem iz kojega suklja neugasiva milosrdna ljubav, da će to biti Srce Kristovo koje živi i kuca u Crkvi, tom drugom Kristu na zemlji.

Msgr Ćiril Kos:

Euharistijski vidik Srca Isusova

Slaveći 300-godišnjicu objave Presvetog Srca Isusova, u ovoj časnoj Bazilici, posvećenoj Njemu na čast, ne želimo se baviti anatomijom ljudskog srca i njegovom životnom funkcijom. Još manje, analiziranjem bolesti srca suvremenog čovjeka, pod lupom kardiologa, psihologa ili sociologa.

Slavimo 300-godišnjicu objave Presvetog Srca Isusova jednostavnoj redovnici, Mariji Margareti, koja je klečala i molila pred Presvetim Sakramentom. Iako privatna, to je bila najveća, najvažnija objava, poslije završene Objave, koja nam je predana Pismom i Predajom, u kojoj je sadržan poklad vjere. Bila je veća, značajnija od objava Blažene Djevice u Lurdu, Fatimi i na drugim mjestima tokom povijesti. Bila je to objava koja je — u planu Providnosti — nešto značajno morala navijestiti tadašnjoj Crkvi, i tadašnjem vremenu. Bila je to objava koja je već tri stoljeća trajno prisutna u Crkvi. Objava, koja ima izuzetno značenje, posebno danas, za suvremenu Crkvu i za suvremeni svijet.

Božja mudrost, dobrota i ljubav

Bila je to objava koja obuhvaća svu Božju m u d r o s t, svu Božju l j u b a v, Kristovo Utjelovljenje, Kristovu muku i smrt, nestvorenu Božju ljubav, utjelovljenu u vremenu, Njegovo Božanstvo i čovječanstvo.

Slaveći uspomenu na 300-godišnjicu objave Presvetog Srca, razmišljamo, klanjamo se, zahvaljujemo, uzvraćamo Gospodinu svojom vjerom, nadom i ljubavlju za sve darove i za sve ponude: u času Utjelovljenja, za vrijeme zemaljskog života; za muku i smrt; za otkupljenje; za sve darove u povijesti Crkve, nama, našem vremenu i našoj Crkvi.

Slavimo 300-godišnji jubilej objave koja je objavljena i davno prije, već na Dan navještenja, kada je Božja Riječ postala vidljiva, utjelovljena, prisutna pod Srcem Blažene Djevice. »I Ona je začela po Duhu Svetomu«. »I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama«. Nakon što se druga Božanska Osoba nastanila u prvom Tabernakulu u Mariji, i u drugom tabernakulu u obećanoj zemlji Izraela, ostala je među nama, prebiva među nama na poseban način u Euharistiji, jer je posebna radost Božje Mudrosti i Ljubavi boraviti među sinovima ljudskim (isp. Prov 8, 31). Ne simbolički, ne u znakovima, ne u plamenu, ne u dimu, nego istinito, stvarno, substancijalno pod prilikama kruha (i vina).

Već je rođenje Isusa Krista ovako opisano: »Pokazala se dobrota i čovjekoljublje Boga našega . . .« (Tit 3,4). Čitav je njegov zemaljski tok sažet u riječima: »Prošao je svijetom: čineći dobro i liječeći bolesne . . .» (Dj 10,38).

Tko bi, čitajući Pisma, mogao u tu Mudrost, u tu Dobrotu, u tu Ljubav posumnjati?

Magdaleni je rekao: »Oproštaju joj se mnogi grijesi, jer je ljubila mnogo« (Lk 10,47).

Lazaru je rekao, zaplakavši kod groba: »Izađi napolje« (Iv 11,43). Okružen mnoštvom reče: »Žao mi je naroda!« (Mt 15,32). »I jer je ljubio svoje, ljubio ih je do kraja, kad dođe čas da iziđe iz svijeta«, priredi njegova Moć, Mudrost, Dobrota i Ljubav gozbu. (Iv 13,1). I na njoj ostvaruje najavljeno i obećano: »Ovo je tijelo moje . . . Ovo je krv moja . . . Uzmite i jedite . . . uzmite i pijte . . . To činite meni na spomen . . .« (Mt 26,27 — Lk 22,19).

Za uzrat, još iste noći: apostoli bježe, a Juda izdaje . . . Vojnici probijaju Srce, iz kojega odmah poteče krv i voda. (Iv 19,34).

I zato je bilo potrebno tumačiti Pisma, pomoći učenicima na putu u Emaus, kojima je gorjelo srce, dok su s njime razgovarali i koji ga ne prepoznaše (Lk 24, 13 sl). Bio je potreban silazak Duha Svetoga nad apostole, da razumiju, da propovijedaju, da svjedoče Dobrotu i Ljubav.

I sve su te velike misli, i sve je to gorko trpljenje, i sva su ta neiskazana djela, čitav je Bog, Druga Božanska Osoba, sva je Ljubav i sva Mudrost, i sva Dobrota tu: u nama, među nama, pod prilikama kruha i vina.

Vrijeme poricanja — vrijeme nove objave

Prva kršćanska vremena svjedoče da su prvi kršćani tu Ljubav cijenili, da su je uzvraćali: na sastancima, lomeći kruh i živeći u uzajamnoj ljubavi (Dj 2,44 sl).

Mimoišavši vjekove povijesti, pred tri stotine godina nije bilo tako. Ljudi su zaboravljali, postajali ravnodušni, pa čak i protivni Božjoj Dobroti i Ljubavi. Poricali su stvarnu prisutnost Ljubavi i Mudrosti Božje među nama. Poricali su čovjeku sposobnost da Ljubav ljubavlju uzvraća. Osporavali su nedokučivo Otajstvo, jer ga čovjek ne može obuhvatiti svojim razumom. Sve su više odbacivali Manu, koju nam Bog dade s neba za put kroz život, i za život vječni, a uzdisali sve više, poput Izraela, za napuštenim loncima jela i izvorima voda, koji presušuju. I baš to vrijeme izabra Bog za novu objavu. Ovaj puta, preko ponizne redovnice, koja kleči i moli pred Presvetim Sakramentom. U viđenju je prepoznala Boga i Čovjeka, proslavljena, ali s vidljivim znakovima svoje muke i svoje ljubavi. Taj je znak posebno bio vidljiv na boku, posebna je zraka zračila iz Srca. Evo Srca, koje je toliko ljubilo, i koje toliko ljubi ljude! A za uzvrat prima: nezahvalnost, ravnodušnost, hladnoću i prezir.

Najteže i najviše boli, više od patnje i muke na križu: nezahvalnost i mlakost, hladnoća i prezir onih koji su posebno izabrani, posebno pozvani i posebno ljubljeni: svećenika, redovnika, redovnica, izabranog svetog naroda, naroda stečenog krvlju.

I zato Presveto Srce traži od redovnice, Marije Margarete: Ti ćeš me primati u svetoj Pričesti ... Ti ćeš svojim trpljenjem nadopunjavati moje trpljenje, i to prikazivati, prema riječima svetoga Pavla, za moje otajstveno tijelo, to jest Crkvu (Kol 1,24), i Ti ćeš se pobrinuti da se u Crkvi uvede poseban blagdan u čast mojega Srca. Obnavljam savez posebne ljubavi i milosti s onima koji me budu častili, i koji budu svojim životom prinosili zadovoljštinu i svojim vlastitim obraćenjem pridonijeli ljepoti i svetosti neokaljane Zaručnice, Božje Crkve.

Možemo slobodno reći da je taj događaj bio novo utjelovljenje, ponovno utjelovljenje, tako usko povezano s onim euharistijskim, koje se svakog dana ponavlja na našim oltarima: u žrtvi, u gozbi i u trajnoj prisutnosti.

Bio je to ponovljeni poziv na poklon s Josipom i Marijom. Još jedno neshvaćanje i neprihvaćanje, pa čak i od onih koji točno znadu »gdje se ima roditi Krist« (Mt 2,4), gdje se On neprestano rađa i neprestano boravi.

Ova je objava, bez sumnje, probudila vjeru, nadu i ljubav prema Euharistiji. Počeo je novi val poniznog klanjanja, pokorničke zadovoljštine, češće pričesti, što je bila posebna novost u prilikama tadašnjeg vremena. Tri stoljeća iz te objave žive, jer je Crkva štovanje Presvetog Srca odobrila i ispunila želje i poruke Presvetog Srca!

Gospodine, daj nam novo srce

Sigurno je te želje na poseban način ispunio, dopunio, i u život Crkve unio: Pijo X., Pijo XII. i Drugi vatikanski sabor.

I zato je ova proslava najtjesnije i najkonkretnije povezana i s 10-godišnjicom od završetka Sabora, njegovim dokumentima, uredbama i poticajima, koji su iz njega i poslije njega nikli.

Liturgijska godina isto tako vidno pokazuje euharistijsko obilježje Presvetog Srca.

Poslije blagdana Tijela i Krvi Kristove, koji smo proslavili prošlog četvrtka (ili jučer), slavimo blagdan Presvetog Srca.

Mudrost, moć i ljubav Božja prikazana nam je slikom, simbolom ljudskog srca, a u isto vrijeme stvarno prisutna, ne u slici, ne u simbolu, nego u stvarnosti Euharistije.

Sveta godina se također zgodno povezuje s 300-tom obljetnicom objave. Srce Isusovo, »mir i pomirenje naše«, (Litanije) sadržaj je razmišljanja i usmjerenja Svete godine: pomirenje s Bogom, koji je Ljubav, i s ljudima, koje je ljubio i ljubi do kraja! (Iv 13,1).

Evo Srca, koje je toliko ljubilo ljude!

Tko da ne uzvrati ljubavlju onome koji nas je toliko ljubio! — klicao je sv. Augustin.

Učini srce moje po Srcu svome!

Srce Isusovo, koje je posebno ljubilo nemoćne i bolesne, upravlja i nama pitanje: »Što hoćeš da ti učinim?« (Mk 10,36 — Mt 20,32).

Gospodine, daj nam novo srce!

Novo srce!

Srce suvremenog čovjeka je neuredno privezano uz zemaljska dobra. Ne samo privezano, nego često ta dobra zamjenjuje i samim Bogom! »I načiniše si tele ...« (Izl 32,8). To isto čine ljudi i danas, ne obaziruć se na zapovijedi: »Ne ukradi!« Ljubi bližnjega svoga!« Ta je privezanost uzrok sebičnosti, nepravedne podjele dobara, gladi trećine čovječanstva, ratnih sukoba.

Srce je suvremenog čovjeka puno neurednih sklonosti, kojima se ljudi podaju, ne obaziruć se na zapovijed: »Ne po-

želi! Ne sagriješi bludno!« I ta je neurednost srca uzrok i izvor razorenih obitelji, preljuba, umorstva »nevine djece«, koje premašuje grijeh kralja Heroda.

Srce suvremenog čovjeka želi biti neovisno o Bogu, i okrenuto od brata. U ljudskoj oholosti nalazi se izvor sukoba i ratova, jer se srce današnjeg čovjeka ne obazire na najveću zapovijed, u kojoj je sav Zakon i svi Proroci: »Ljubi Gospodina Boga svoga ... a bližnjega svoga kao samoga sebe« (Mt 5,43; 19,19).

Srce Isusovo, učini i naše srce po Srcu svojem!

Euharistijsko njegovo Srce je siromašno, od utjelovljenja do smrti. Prva mu je kolijevka jasle, a posljednja križ. Njegova nauka o bogatašima i »nepravednom« bogastvu previše jasna.

To je Srce čisto i sveto, nama u svemu jednako osim u grijehu! »Tko će mi od vas dokazati neki grijeh« (Iv 8,46).

To je Srce poslušno Ocu, jer je iz poslušnosti sišao na zemlju. Iz poslušnosti se uspeo na križ. Iz poslušnosti boravi u tabernakulu. »Ponizi sam sebe, postavši poslušan do smrti i to smrti na križu« (Fil 2,8).

Završimo žarkom molitvom:
Učini srce naše po Srcu svome!
I čvrstom odlukom: »Hoću, Bože moj!»

I tvoja poruka, kojoj slavimo 300-godišnji spomen, ostala trajno usred srca našega!

Žarište štovanja Presvetog Srca

Budući da je upravo Družba Isusova najzaslužnija kod nas za promicanje pobožnosti u čast Presvetom Srcu, ona je najzaslužnija i za sve plodove duhovne što ih je naša Crkva imala i dobila tom pobožnošću.

Zato je sasvim opravdano da u ovoj Bazilici, koja tako svečano želi proslaviti 300-godišnji spomen objave Presvetog Srca, zahvalimo časnim ocima isusovcima na tom apostolatu, da Družbi Isusovoj zaželimo svaki napredak i Božji blagoslov, a napose neumoran rad na promicanju štovanja Presvetog Srca, prema želji i smjernicama Crkve.

Zato je i sasvim opravdano da svi, ovdje okupljeni, izrazimo Družbi Isusovoj i svoje čestitke na svim duhovnim plodovima ove pobožnosti i da poželimo da »Hrvatsko svetište Presvetog Srca« i dalje bude žarište, iz kojega zrake autentične pobožnosti i euharistijskog štovanja zrače na cijelu našu Crkvu.

Msgr Mario Oblak:

Srce Isusovo — proživljeni Krist

Zanimljivo je opaziti da Crkva slavi blagdan Presvetog Srca Isusova poslije svih velikih Gospodnjih spomendana. Poslije proslave Isusova rođenja, njegove muke i smrti, njegova uskrsnuća i uzašašća na nebo; poslije silaska Duha Svetoga nad apostole. Sva se otajstva Isusova života mogu sažeti u jednu riječ: ljubav.

Ljubav je ključ Isusova utjelovljenja, njegova blagoslovljenog života, njegove muke i smrti, njegova uskrsnuća, uzašašća i darivanja Duha Svetoga Crkvi.

Srce je simbol ljubavi. Ono na neki način sadrži svu osobnost čovjeka. Kroz ljudsko srce struje najintimniji i najpotresniji osjećaji. U njemu se isprepliću radosti i žalosti, bude nade i nove snage, utiskuju susreti, doživljaji, uspjesi i neuspjesi. Nema događaja ni iskustva što se ne odrazuju u ljudskom srcu. Tako je bilo i u Isusovu Srcu.

Proživljeni Krist

Povodom 300. obljetnice Isusova ukazanja sv. Mariji Margareti Alacoque u Paray-le-Monialu u Francuskoj Crkva nam ponovljenim žarom preporuča štovanje božansko-ljudskog Srca Isusa iz Nazareta. Zašto?

U središtu povijesti spasenja jest Isus Krist. U središtu Isusova života jest njegova smrt, okrunjena uskrsnućem. U središtu Isusove muke i smrti jest ljubav, njegovo Srce.

Štovanje nas Isusova Srca uvodi u srž povijesti spasenja, u samu bit kršćanstva. To je osoba Isusa Krista.

Srce je Isusovo proživljeni Krist!

Sin Božji radi nas ljudi i radi našega spasenja postaje Sin čovječji. Iz Isusova su Srca provrle sve njegove riječi i sva njegova djela što nam ih prenosi Evanđelje.

Evanđelje nam najvjernije opisuje »nedokučivo bogatstvo Kristovo« (usp. Ef 3,8), širinu i dužinu i visinu i dubinu ljubavi Isusova Srca (usp. Ef 3, 19).

Dvostruka dimenzija

Ljubav je Isusova Srca posve ljudska: plemenita, nježna, intimna i konkretna. A u isto vrijeme ima neizrecivu božansku dimenziju jer je u jednoj osobi Isusa Krista sjedinjen Bog i čovjek.

Isus je bogo-čovječjim srcem ljubio sve svoje apostole, posebno je ljubio Ivana, prijatelja Lazara i njegove sestre (Iv 20, 2; 11, 36). Ganulo ga je ljudsko trpljenje u siromasima, bolesnicima, udovici iz Naima koja je sprovodila sina jedinca (Lk 7, 11—17). Isus je nad grobom svoga prijatelja Lazara proplakao (Iv 11, 35). Milovao je djecu i ruke im na glavu polagao (Mt 19, 14; Mk 10, 16). S posebnim je taktom i razumijevanjem pristupao grešnicima (Iv 8, 3—11; 4, 7—42; Lk 19, 2—10). Svetom mu je srdžbom srce uskipjelo nad prodavačima u hramu (Mt 21, 12—16). Uživao je u ljepotama prirode (Mt 7, 28—30; Lk 12, 27—29). Užasnulo mu se srce pred izdajom Jude (Lk 22, 48). Pred mukom i smrću proživjelo svu tjeskobu (Mt 26, 39).

Totalnost ljubavi

Isusovo nam je Srce otkrilo paradoksalnu novost i potpunost, totalnost ljubavi. Ljubav nije totalna, potpuna, nije nesebična i bezgranična ako ne prođe kroz smrt. Isusova je ljubav prošla kroz smrt. Isusova muka i smrt nisu samo golema ljudska patnja. Isusova je smrt bila umiranje samome sebi, zaborav i odreknuće sebe. Ovdje se može primijeniti ona Pavlova: »Poništio je samoga sebe!« (Fil 2, 7). Sva je Isusova ljubav i osoba u njegovu probodenom Srcu (Iv 19, 34).

Iz Isusove ljubavi, koja je prošla kroz smrt, niknuo je novi, uskrsli, neuništivi, božanski život. Iz njegove su nutrine potekli potoci žive vode-milosti i blagoslova, oproštenja i spasenja (usp. Iv 7, 38).

U Isusovu se Srcu Bog najpotpunije očitovao i definirao samoga sebe: Bog je ljubav (1 Iv 4, 16).

Štovanje je Presv. Isusova Srca jedno od najprikladnijih načina proživljavanja onoga što je božansko-ljudska osoba Isusa Krista osjećala, proživjela, govorila, učinila i započela djelo našega spasenja.

Tu je pobožnost otkrio i želio sam Isus Krist. Ona je proživljavanje cjelokupne osobe i svekolikoga spasiteljskog djela Isusa Krista.

Odgovor na ljubav

Pobožnost prema Presv. Isusovu Srcu zahvalan je odgovor našega srca na njegovu ljubav. Po toj se pobožnosti iz Isusova srca u naša srca prelijeva njegova božansko-ljudska ljubav. U toj se ljubavi naš život suobličuje životu Isusa Krista. Suobličujući mu se i naša osoba i naš život sa svima radostima, bolima i žalostima, kao i sve naše djelovanje postaju sjedinjeni s osobom, životom i djelom Isusa Krista. U zajedništvu s Njime sva ta djela postaju molitva veličanja, klanjanja, zahvale, zadovoljštine, prošnje. S Isusom Kristom i naš se život pretvara u dar ljubavi i služenja u Duhu Svetome na hvalu i slavu i čast Oca.

Msgr Pavao Žanić:

Što nam pruža Srce Isusovo

Čuli ste što se dogodilo onog prvog Velikog petka na Kalvariji kad je sve utihnulo, kada su se i sveta Isusova usta ukočila. Jedan od nas Adamove djece pohita, uze koplje da vidi što ima u tom Srcu, ima li ono još nešto reći. Probode ga i proteče još nekoliko kapi, posljednjih kapi predragocjene Krvi Isusove.

Isus je Božja utjelovljena riječ, došao je da nas pouči o Ocu, da nam objavi Oca, da nas pouči o svom zakonu ljubavi, da nam pokaže put kreposti. Ali kroz cijeli njegov život njegovu riječ, njegov govor, pratio je i govor ljubavi, govor srca od jaslica do Getsemanija, kroz sav njegov siromašni i poniženi život, sve do Kalvarije i do njegova probodenog Srca. Da je Isus samo govorio, mogao bi netko nekada reći: »Pa tako, malo škole, malo nadarenosti, malo prakse lako je govoriti«.

Mi danas prisustvujemo u svijetu profanaciji riječi koja više ne impresionira i ne dira, slušamo vrsne spikere, recitatore, glumce, govornike, ideologe, ali nešto toj riječi ne dostaje.

Nijema rječitost žrtve

Prije nekoliko godina, kada je domovinu posjetio o. Gabrić, zamolio sam ga kao župnik katedrale u Splitu da bi došao mojim vjernicima misiti i reći nekoliko riječi. Prije

Mise ja sam vjernicima upravio samo nekoliko uvodnih riječi, jer ga poznaju. Onda je došao na oltar onaj jednostavni, mršavi o. Gabrić i izgovorio pod svetom Misom jednu, rekli bi naši crkveni kritičari, slabu propovijed. Jednostavno, sasvim jednostavno je govorio o ljubavi prema Bogu i braći ljudima koja je njega odvela u daleku Indiju. Poslije Mise dođe k meni jedan intelektualac, moj znanac, pa mi rekne: »Don Pave, sakrijmo se svi pred ovim čovjekom! Neka se sakriju i umuknu i Ujedinjeni narodi i svi ideolozi, a on skoro da ni ne treba ništa govoriti. Njegove mršave ruke, njegovo lice, njegove upale oči, to je gotova propovijed, jer taj čovjek ne govori samo ustima, govori krv njegova života, njegove žrtve, koju je on unio u svoju riječ i koja govori o autentičnosti te riječi. Njegova riječ ima predznak ljubavi.« One lijepe, prekrasne riječi, himnu ljubavi sv. Pavla mogao je napisati Platon, Ciceron ili Shakespeare, Dostojevski, bilo tko, no ne bi nama one značile ono što nam znače kad to govori Savao-Pavao, onaj apostol koji je tu ljubav doista proživio, sebe potpuno darovao Kristu i braći ljudima u jednom životu, koji je značio stalno izgaranje.

Isus je vidio sudbinu svojih riječi kad je propovijedao. Vidio je i one koji jednostavno neće da slušaju pa njegova riječ pada pokraj srca, na put, na kameno tlo ili u srce koje nema snage, jer su strasti jače od njegove riječi. Zato je sav svoj nauk, sav svoj život prožeo govorom ljubavi, dao mu je predznak autentičnosti. Na koncu njegova života, kada ljudsko srce Isusovo nije više ni moglo trpjeti, bilo je probodeno i ostaje kao simbol njegove ljubavi, kao pečat istinitosti njegovih riječi. Jest Isus i čudesa činio. Ali mi se jednako tako divimo čudesima atomske energije, atomske bombe i padamo na koljena kad vidimo čovjeka na Mjesecu. Jest Isus i prijetio i paklom da bismo obdržavali njegove zapovijedi. Pa i smrt neprestano nad nama stoji, osobito u moderno vrijeme, pa se mi više ničega ne bojimo. Zato je On znao da je potreban jedan izvanredan govor, govor njegova Srca.

Majka šiba dijete i sebe

Kad majka svoje dijete šiba, treba vidjeti što stoji ispred toga, koji predznak. Da li ga šiba zato što je nervozna, što se želi iživljavati nad svojim djetetom, ili ispred te šibe stoji predznak ljubavi, jer ga ljubi?

Ne mislimo reći da svrha posvećuje sredstva i da može posvetiti i koji zao postupak. Ne! Ali u mnogim indiferentnim i dobrim postupcima odlučno je zašto netko govori, zašto netko nešto radi. Vidite, majka koja šiba svoje dijete, najradije bi sebe išibala, kad bi to djetetu koristilo. Ne želi ona svoje dijete mučiti. Radije bi ona trpjela umjesto svoga djeteta.

Priča se o nekoj majci koja je toliko svoga sina opominjala, da je sav repertoar svoje riječi i svoje majčinske mudrosti istrošila, a sin je ostao isti. Onda se zavjetovala Gospi i pozvala sina da idu zajedno izvršiti zavjet. Putem se majka izula. Sin je protestirao što to čini, obećavao da se neće više nikada vratiti u grijeh. Ali, majka je znala kakav govor treba tom njezinu sinu. Koracala je dalje onim teškim putem i konačno su ispod njezinih nogu ostajali tragovi krvi. Sin se hvatao za glavu, molio mamu da to više ne čini, ali, majka je htjela progovoriti onim zadnjim argumentom majčinske ljubavi. Sebe je šibala da bi sina popravila.

Isus je najradije sebe šibao i sebe dao propeti tamo gdje smo mi morali biti šibani, u dvoru Pilatovu, i tamo gdje smo mi morali biti propeti. Tamo je on otišao iz ljubavi prema nama, da nam dokaže da njegova riječ nije samo parola, nije samo suvišan zahtjev koji On ne bi izvršio, nego je sam prvi uzeo križ i sam prvi otišao putem odricanja i kreposti koji i od nas traži.

Tajna slobode

Ako je Krist tako zapečatio svoj govor, zašto ljudi tako slabo slušaju? Zašto u naše vrijeme ni taj govor nije više efi-

kasan? Mi bismo nekada rekli: misterium iniquitatis. Danas bismo mogli reći: misterium libertatis. Suvremeni čovjek je previše opijen svojom veličinom. Filozofija personalizma, koja u sebi ima dobrih strana, jer naglašava čovjekovo dostojanstvo i čovjekova ljudska prava koja su često puta bila zgažena i zanijekana, ta filozofija previše ugađa modernom čovjeku, hoće ga proglasiti metrom svega i učiniti pomalo malim bogom. I toliko se govori o njegovim pravima i njegovoj slobodi da ta sloboda postaje misterium libertatis u smislu: izvor zla. Kako prihvatiti Kristovu riječ, o kojoj Krist ne htijući demagoški nego jasno govoriti, govori da je ta riječ jaram, križ, žrtva, strm i uzak put kojim treba ići da bi se došlo umiranju staroga čovjeka a do života novoga čovjeka, otkupljenoga.

Glasovita švedska kraljica Kristina obratila se na katolicizam. Putovala je u Rim i došla u radionicu umjetnika Maderne. Divila se njegovu radu i stala pred kip Istine pa se zagledala. Maderna ju je malo ispod oka motrio pa će onda duhovito: »To je prvi put što se jedna okrunjena glava divi Istini.« A inteligentna Kristina odgovori još duhovitije: »To zato što je ova Istina mrtva i hladna!« Lako je prihvatiti neku povijesnu istinu, neku vijest o nekom iznašašću, o nekoj novoj metodi u fizici, itd. Mi sve to lako prihvaćamo. To se nas malo tiče. To su za nas mrtve i hladne istine. Ali kad treba prihvatiti jednu istinu koja zadire duboko u naš život, u naš najintimniji život, u naše srce, kada hoće da nas zgrabi, onda je tu odlučan faktor ono naše srce koje izmiče. Misterium libertatis, ta tajna čovjekove želje da on bude mali bog, da mu nitko ne sjedi na glavi. I kad se modernom čovjeku govori o oslobođenju, o slobodi, o Kristu osloboditelju, odmah pogađamo onu žicu gdje je čovjek najviše sumnjičav. Krist je doista osloboditelj. On govori o slobodi, ali to treba lijepo shvatiti. Moderan čovjek na svoj način shvaća slobodu.

Francuski filozof Le Bon s pravom je rekao da svijetom vladaju i svijetom drmaju ideje neodređena značenja i sa-

Hrvatsko narodno svetište Srca Isusova u Zagrebu sagrađeno je 1902. godine.

»Tvoja vrata svakomu su prosta,

»Tvoja krila svakomu su mila.«

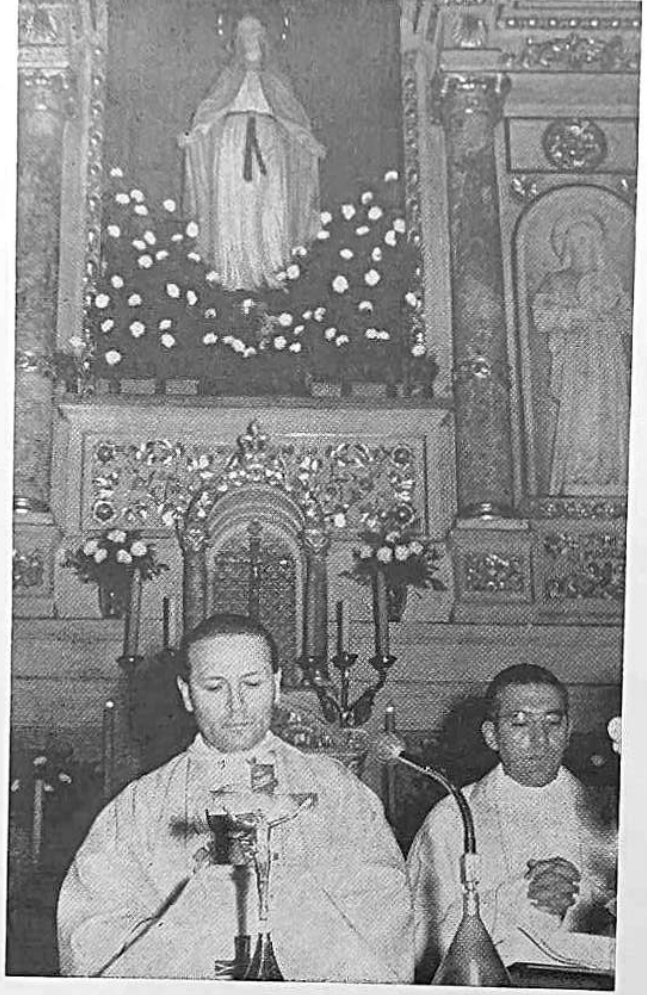

Počelo je onako kako je trebalo početi — pod zaštitom svibanjske Kraljice

Po riječima đakovačkoga biskupa msgra Ćirila Kosa objava Srca Isusova je »najveća objava poslije završene Objave koja nam je predana Pismom i Predajom.«

Zadarski nadbiskup msgr Mario Oblak zašao je u samu bit: »Štovanje nas Isusova Srca uvodi u srž povijesti spasenja, u samu bit kršćanstva.«

Splitski nadbiskup dr F. Franić smatra da će se »budući čovjek, zasićen mržnjom i nasiljem, predati duhovnom vodstvu Onoga koji ga bude više ljubio . . .«

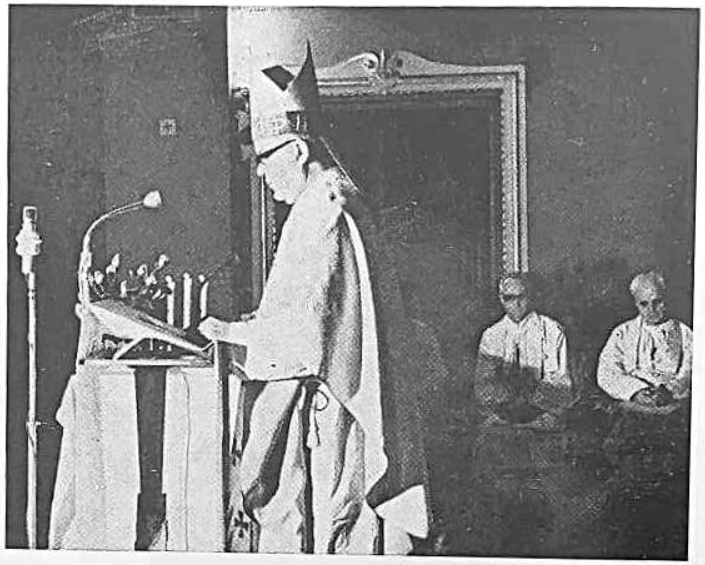

Šibenski biskup msgr Josip Arnerić izvanredno sretno je izrazio zašto nam treba Kristovo Srce u ovom času: »Siromašni smo, ljubavi nam treba!«

Msgr Pavao Žanić, pomoćni biskup iz Mostara, kategorično poziva: »Natrag u ispovjedaonice, na izvor milosti, na izvor prave slobode!«

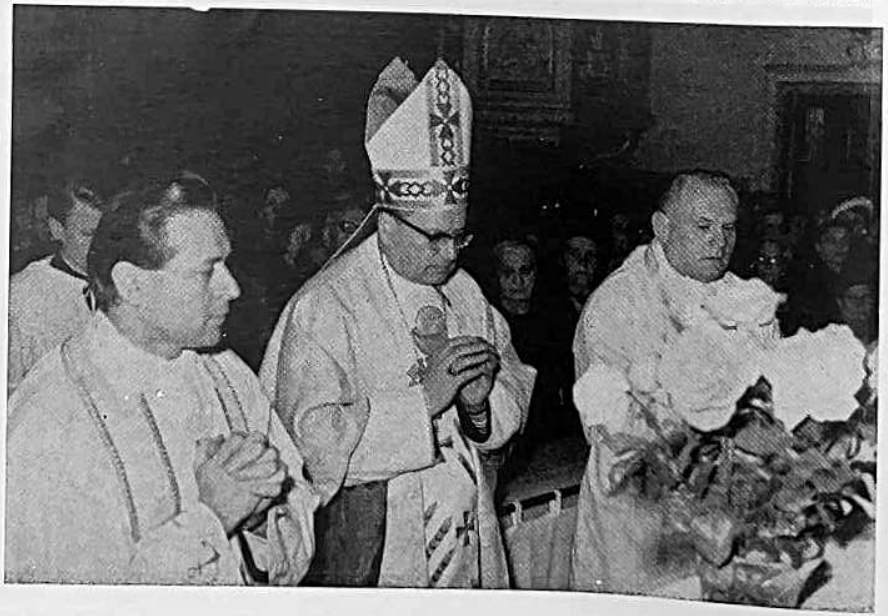

Prvoga lipnja navečer dupkom puna crkva bila je uvjerena da pjevanje dječjega samoborskoga zbora »Krijes« prije Mise teče po programu . . .

Naši biskupi u Svetištu Srca Isusova podigli su od 1. do 8. lipnja 1975. pravu katedru ljubavi za cijeli naš narod.

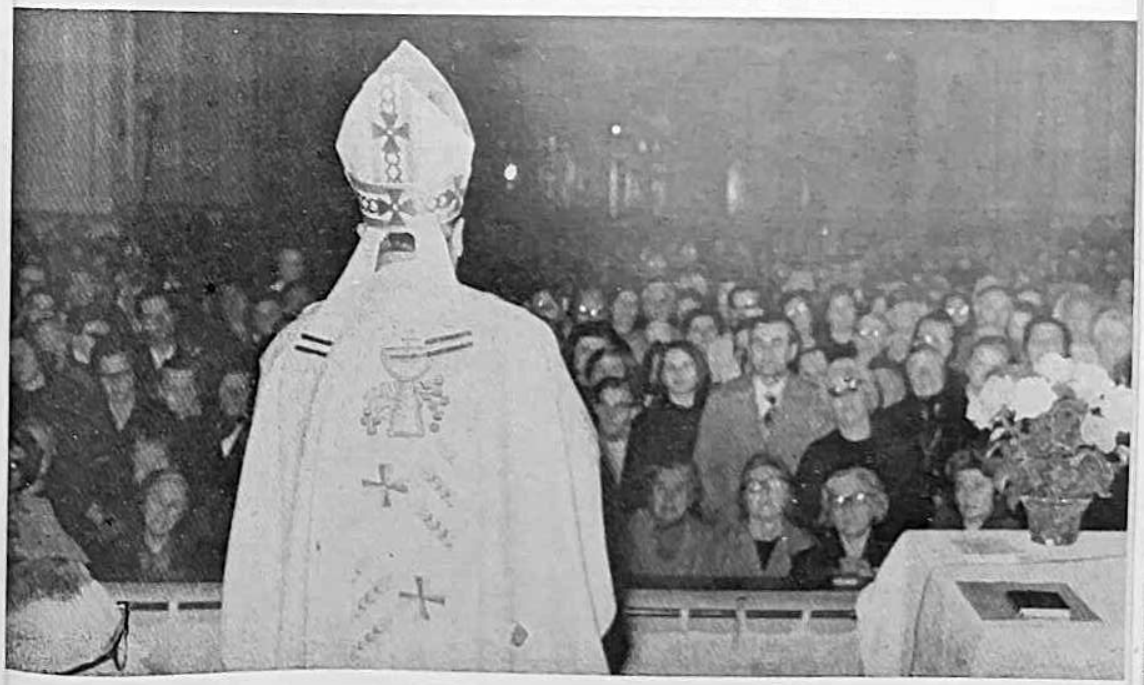

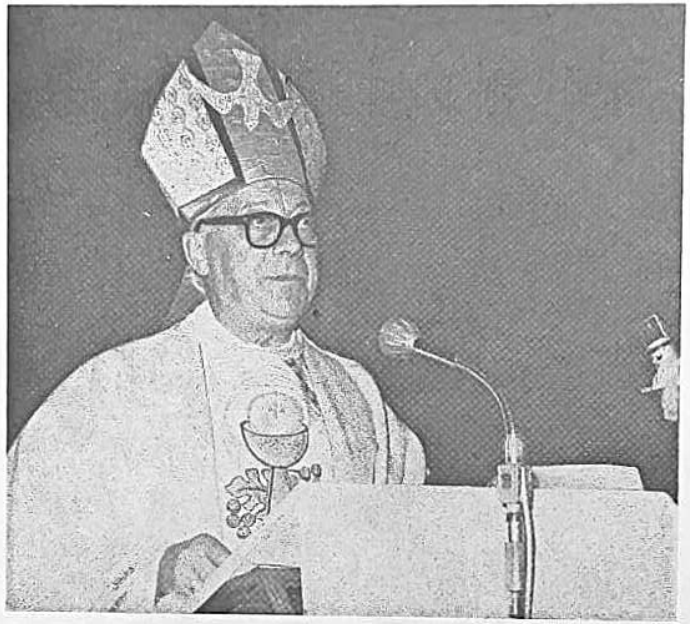

Papinski nuncij nije pesimista: »U to Srce moramo staviti svu svoju nadu; od njega moramo moliti i očekivati spas i izbavljenje ljudi.«

Svi smo se začudili kako je papinski nuncij msgr. Mario Cagna u tako kratko vrijeme naučio naš hrvatski jezik.

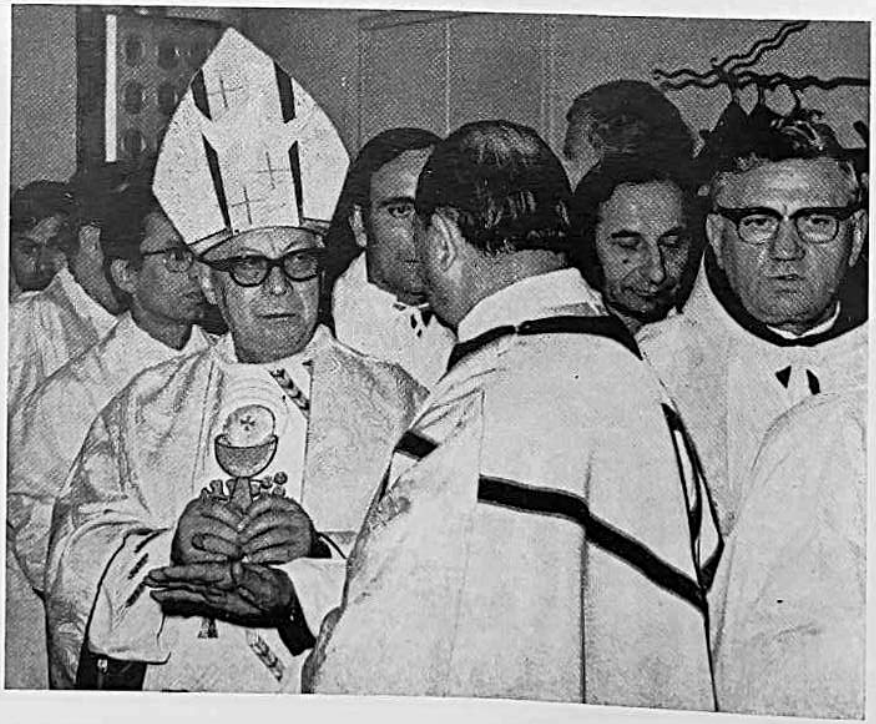

Sarajevski metropolita dr Smiljan Čekada je nenadmašiv zbog svoga osobnog iskustva i poznavanja našega naroda i njegova odnosa prema Kristovu Srcu.

Bazilika Srca Isusova u Zagrebu bila je 8. lipnja 1975. oltar na kojemu su najkompetentnije osobe obnovile posvetu našega naroda Srcu Kristovu. Monsignori Kuharić i Čekada polaze prema oltaru.

Po riječima posvete hrvatski metropolita msgr Franjo Kuharić povezao nas je s našom povijesti, s našim očevima, koji su u Kristovo Srce stavljali svoju nadu i godine 1900. a pogotovo 1925.

Uz ostale renomirane zborove zagrebačkih crkava sudjelovao je i redoviti zbor bazilike Srca Isusova na čelu s dr Đurom Tomašićem.

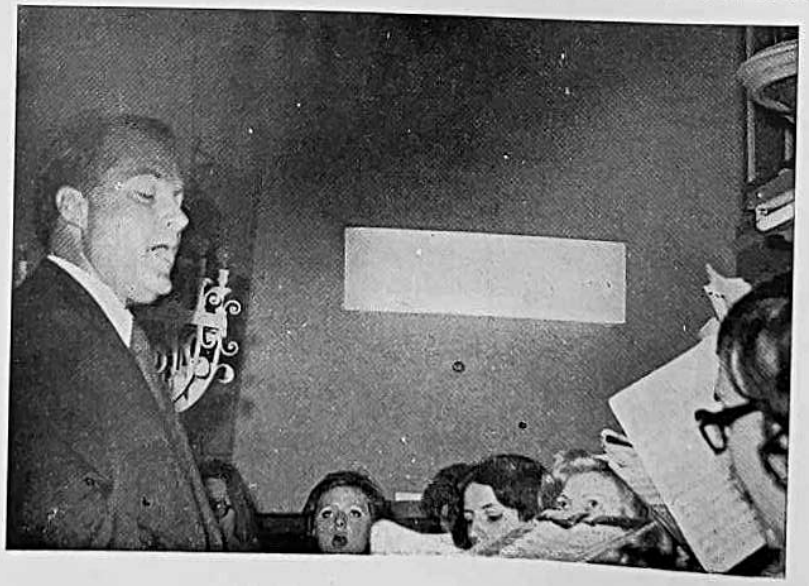

držaja. Što znači sloboda, pravda, jednakost, bratstvo, ljudska prava, ljudsko dostojanstvo? Pitajmo Istok, Zapad, Sjever, Jug, dobit ćemo stotine raznih odgovora. Znači, dakle, sve i znači ništa. Svaki čovjek ima svoju pravdu, svoju slobodu, svoje ljudsko dostojanstvo, na svoj način to shvaća. Ljudi zbog takvih ideja, koje znače sve i ništa, ratuju i svatko na svoju zastavu stavlja najljepše riječi. Svijetom vladaju ideje i parole neodređena sadržaja. I parola slobode i parola Krista osloboditelja i još tolike parole u Crkvi mnogima nisu potpuno jasne. Ne! I baš jer nisu jasne, te iste parole o slobodi mnogi od mladih nas ostavljaju — jer, ja hoću slobodu! Ali Krist je osloboditelj. E, tu je nesporazum.

Jednom sam poučavao neku djevojku koja se imala vjenčati s jednim katoličkim mladićem. Nastojao sam na najljepši, najtaktičniji dijaloški način prikazati joj Krista koji će ući u njezin život i potpuno ga preporoditi, dati joj hrabrosti u borbi za krepost, biti njezina konačna nagrada, radost kroz cijeli život. Najboljim načinom sam to htio izreći. Poslije četvrte pouke ta mlada gospojica mi kaže: »Velečasni, hvala vam na vašoj pouci, ali ja vidim da je Krist i njegova Crkva jedan veliki angažman, a ja svoju slobodu ne želim dijeliti ni s kim. Nisam se ni u Partiju upisala, jer želim biti slobodna. Ja se ne želim krstiti ni postati član Crkve Kristove!«

Kristova sloboda

To je mentalitet moderna čovjeka koji krivo shvaća Krista osloboditelja. Kontestatori se pozivaju na Krista da ih oslobodi od Crkve: »Krista hoćemo, Crkvu nećemo. Hoćemo autentično Evanđelje, autentičnog Krista, Krista osloboditelja! Dvije tisuće godina Crkva je karikirala Krista.« Krista osloboditelja? Od čega? Zar da nam Krist kaže neki drugi put osim onog puta, što nam ga Crkva pokazuje, što ga je Isus propovijedao, a zapisan je u Evanđelju? To je uvijek bilo naglašeno kao put odricanja, put kreposti, put žrtve, put umiranja zemaljskog starog čovjeka, a duhovnog preporoda u slo-

bodi kojom nas Krist oslobodi. I pred onima koji su Ga htjeli ostaviti Krist nije htio promijeniti svoju propovijed da bi zvučila kao ona đavolska: »Što si se dao na pokoru? Daj svom tijelu što god mu treba! Što si se zavukao u tu pustinju? Iziđi na pozornice svijeta, da postaneš slavan, da postaneš ličnost! Što gledaš na glas savjesti, meni se đavlu pokloni i moj zakon uzmi, cijeli svijet bit će tvoj!«

Krist nikada nije htio odstupiti od onog svog evanđeoskog puta, od puta osam blaženstava govora na Gori.

Ali ako tako budemo danas propovijedali, kažu neki, svi će nas ostaviti. Krist je doživio takve scene pred sobom kad je njegov govor bio durus sermo i kad su govorili: »Tko to može slušati, tko to može vjerovati, tko to može izvršiti?« Ali On je govorio čak i svom malom vjernom stadu: »Hoćete li i vi otići?« No, On ne odstupa od svojega puta. Nikada nije bio za idejni kompromis. Bio je beskrajno širok za one koji su slabi. Imao je neizmjerno milosrđe. Ali, od puta kojim je htio izgrađivati Crkvu, Crkvu svetaca, mučenika, misionara, idealista, od tog puta nije nikada htio otići. Taj put nije nikada htio mijenjati ni napustiti. Ni danas otajstveni Krist, Crkva, koja je progovorila kroz II. vatikanski sabor jezikom prihvatljivim i razumljivim suvremenu čovjeku, nije htjela napustiti ni izdati onog autentičnog, biblijskog Krista kojega propovijeda već dvije tisuće godina. Srce otvoriti, blag biti, opraštati beskrajno, to da, ali — nemojte mi dirati u taj moj ideal koji će svece stvarati kroz sva vremena, nemojte mi ga pretvoriti u limunadu!

Zato ne znamo često što misle oni koji govore o Kristu osloboditelju. Neki uvjeravaju da stvarno misle na Krista koji nas je oslobodio od grijeha i uvijek oslobađa od grijeha.

Ali gdje Krist oslobađa od grijeha? Pa jasno, u ispovjedaonici. A mnogi od onih koji pripovijedaju o Kristu osloboditelju ostaviše ispovjedaonice i odoše na barikade da oslobađaju modernog čovjeka. Krist je rekao: »Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta.« Na barikadama ne teče milost sakramenta svete ispovijedi da nas oslobodi od ropstva sotoni, za što je Krist na križu umro.

To bi nam trebalo biti jasno, trebalo bi nam biti jasno od čega Krist oslobađa i kakav je njegov put kojim treba ići. U ovo naše vrijeme doista svijetom vladaju parole neodređena sadržaja, zamagljen je i ideal evanđeoski. Ide se za tim da se klanja modernom čovjeku.

Jedan mladi teolog je rekao i napisao: »Moderna čovjeka smeta kad mu se govori o poniznosti i o čovjekovoj ograničenosti, jer to sputava njegove kreativne sposobnosti, on ne zna kud bi onda s njima.« — Modernu čovjeku na vrhuncu njegovih tehničkih dostignuća i na vrhuncu njegove moći i bogatstva baš zato treba reći da je čovjek a ne mali bog, jer takav mali bog neće nikada moći shvatiti pravog Krista. Tom malom bogu trebalo bi prekrojiti Krista i njegov put kreposti i njegov put svetosti, pa da bi ga onda on nekako primio.

Što Isus pruža

Shvatimo ono što nam pruža Isus Krist! On pruža put križa, žrtve, odricanja, borbe, umiranja, traži da izvadimo, ako treba, oko svoje, da odsiječemo ruku svoju, traži borbu koja počinje čak od misli. Tko s požudom pogleda tuđega čovjeka ili tuđu ženu već je preljubnik, preljubnica u svom srcu. Tu borba počinje, od početka, čak od misli. Kako će se moderan čovjek snaći u tom svijetu? Treba on shvatiti put Kristov. Doista je teško danas biti dobar. Ali, Krist nije postao zato manje dobar. On može beskrajno praštati ali neće dopustiti da se naruši njegov ideal, koji će stvarati svece u Crkvi.

A rušenje izaziva rušenje.

»Što ćemo s našima koji su razvedeni pa ponovno vjenčani, pustimo ih barem na sakramente.« Tako se počinje, stepenica po stepenica, pa će se onda sutra kazati: »Pa taj brak kršćanski, jest da ga je Bog združio, ali neka ga Crkva rastavi!« Pa ići ćemo i dalje, pa dopustimo barem pobačaj do

trećega mjeseca . . . i tako redom. Kad se jednom počne Krista razarati, od Njega ništa neće ostati.

Drugi opet kažu: »Zar Krist tako strogo traži celibat, tako strogo zavjetovanu čistoću? Pa kud ćemo s našim očima? Kuda s našim osjećajima ljudskim, treba da se razvijemo u potpune ljude.« Idi brate svećeniče, idi časna sestro ako ne možeš shvatiti ono što je Krist rekao: »Tko može shvatiti neka shvati!« Krist ne odstupa. I život je pokazao da onaj koji se s grijehom igra postaje sablazan ovome svijetu umjesto da mu bude svjetlo. »Vi biste ugasili svaki žižak i prelomili svaku trstiku?!« Ne, ne bih, ne bih! Ni Krist nije tako činio. Kako je primio onu grešnicu, kako je primio onu Samarijanku, kako priča o rasipnom sinu, kako prašta Petru, apostolima svojim koji su ga zatajili! Kako je Krist beskrajno blag! On je i danas blag, ali taj žižak što tinja ne bi si smio umišljati da je svjetlo koje rasvjetljuje moderan svijet. Ni ta trstika, koja eto još jedva uzgor stoji, ne bi smjela pomisliti da je kamen na kome ćemo Crkvu graditi. Stavimo stvari na pravo mjesto! Neka nam jasno bude od čega Krist oslobađa i što on traži! On želi i modernom, suvremenom čovjeku pružiti ideal koji je vrijedan divljenja, za kojim se isplati ići. Ne bojimo se, neće ovaj suvremeni svijet zadovoljiti dušu modernog čovjeka, ona će ostati gladna i prazna, željna kruha i željna izvora žive vode. Ne bojimo se da će netko drugi osim Krista spasiti svijet. Imaju pravo mladi kad kažu da svijet ne valja. Ne valja. Samo se varaju ako misle da oni mogu taj svijet učiniti boljim dugim kosama i prljavim odijelom. Premalo je to. To je samo jedan protest. Treba uzeti križ Kristov i jaram. Treba istini Kristovoj gledati jasno u oči. Treba gledati svece koji su ne samo bili kadri sebi odsjeći ruku i oči i noge, nego cijeli svoj život dati i žrtvovati, a da ne stave niti zrnce tamnjana krivom bogu, ili, po našu rečeno, da se pokušaju snaći. I ako vidimo ono što Bog želi suvremenom čovjeku reći u današnjem svijetu, onda to vidimo kroz riječi koje je Isus upravio u Paray-le-Monialu sv. Margareti ili ono što je Gospa kazala poniznoj Bernardici ili opet Franji, Luciji i Jacinti. Nigdje nema govora o popuštanju, o udovoljavanju modernom čovjeku, nego je vapaj nad grijehom svijeta i poziv dobrim i svetim, pobožnim dušama da se žrtvuju zajedno s Isusom, da daju zadovoljštinu i da spasavaju svijet. A Isus će takvima dati posebno obećanje jer su dobro shvatili kojim putem treba ići i što treba činiti za spas svijeta. To je uvijek nepromijenjeni beskompromisni Krist i njegovo probodeno Srce, utočište grešnika i slabića.

Dokaz ljubavi

Mi se danas, doista nalazimo u svijetu u kojem su tolike lijepe i dobre, svete stvari zamagljene. Mi se nalazimo pred tragedijom modernog čovjeka. U tragediju i tragična stanja on upada zato što Krista nije shvatio ni slušao. I da bismo njega spašavali, ne smijemo Krista karikirati, nego moramo ideal čuvati neokrnjen, visoko držati zastavu Kristova Evanđelja a u isto vrijeme tom modernom čovjeku pružiti ovo Srce koje kaže da čovjeka beskrajno ljubi, da ga križem ne želi mučiti nego spasiti.

Pobožno kršćanstvo je nekada izabralo kao svoju zastavu, čudno! — corpus delicti — dokaz svog zločina, križ. Isus je suvremenom čovjeku htio pružiti još nešto više: »Gle ovo Srce« i pruža mu corpus amoris, dokaz, predmet ljubavi.

Smijemo li mi koji želimo slijediti Krista ići putem svijeta? Smijemo li mi, možda, odbaciti ili zanemariti taj corpus amoris — dokaz ljubavi? Kad se odbaci corpus amoris — dokaz ljubavi, onda on postaje corpus delicti. Strašno je pomisliti da bi Srce Isusovo postalo naša osuda. Ne zaboravimo da se Isus potužio da ni izabrane duše ne shvaćaju njegovu ljubav. Doista bi bilo strašno da mi ne shvatimo njegov poziv, da ga zanemarimo, da se ohladimo, kao što se to opaža zadnje vrijeme u Crkvi, da ostavimo ispovjedaonice i bježimo na barikade. Natrag na izvor milosti i posvećenja, natrag prvim petkima, natrag sv. Pričesti u kojoj zajedno s Isusom doživljavamo ono naše zajedništvo gdje nas On vodi onim jedinim is-

pravnim putem u koji On ne da dirati. Malo će nas biti!? Ne boj se malo stado! Ni Krist nije imao veliko stado ni velik broj onih koji su Ga slijedili. Pa nestat će zvanja?! Nikada neće nestati zvanja ako mi koji propovijedamo Krista budemo privlačni, vrijedni divljenja. Ako naša svijeća postane žižak, ako mi postanemo trstike koje se na svakom vjetru ljuljaju i svemu ugađaju, onda će nas svijet prezreti, sažaljavati, svijet može od nas samo bježati. A dok mi Kristovi sljedbenici Krista želimo slijediti, — da, grešnici smo, i ja sam, ispovijedam se i od svega sam najnezadovoljniji sam sa sobom što nisam svet — ali dok u svima nama ostane želja slijediti Isusa Propetoga, Isusa koji propovijeda onaj uski put kreposti, put borbe a ne raspojasanosti, ako takvi budemo, tada će se uvijek u svijetu, koji ljudsku dušu ne može zadovoljiti, naći velikih idealnih duša koje će se njemu posvećivati, koje će u misije ići, koje će solidne kršćanske brakove osnivati i koje će živjeti po idealu Kristovu. Ne, ne bojimo se da će Srce Isusovo — corpus amoris — postati corpus delicti.

Isuse, čvrsto vjerujem da je tvoj evanđeoski put jedini spas svijetu i to onaj put kako ga tumači tvoja Crkva i njezin magisterij! Isto tako vjerujemo da je tvoja ljubav i tvoje milosno Srce jače od naših grijeha i najjači poziv na povratak u kuću Očevu, obraćenje i spasenje.

Msgr Josip Arnerić:

Što Srce Isusovo traži od nas

Pred sam blagdan presv. Srca Isusova pokušat ćemo zajedno unići u jedno razmišljanje i dati odgovor što Božje Srce traži od nas kršćana u ovom trenutku naše povijesti u ovoj našoj Crkvi, koja trpi, traži i moli.

Odgovor bi stvarno trebao biti opsežniji, jer su nam propusti i grijesi veliki, što sve koči i priječi naš kršćanski rast, a mnogi u svojim nezadovoljstvima, lutanjima i traženjima da dođu do pravog i istinskog života, ne prihvaćaju Krista, jer smo mi premalo kršćani ili smo, možda, svojim življenjem u suprotnosti s Evanđeljem.

Zbog ograničenosti vremena i u nemogućnosti da se u jednom nagovoru sve odgovori, sažet ćemo ono najbitnije što Krist traži od nas, a onda sami proširiti odgovore prema svom duhovnom stanju i raspoloženju, svaki u osobnom ispitu savjesti.

Što je srce?

Riječ »srce« danas, sutra, kao i jučer, često se čuje s naših usana, doduše, nekad kao ustreptalo titranje ljubavi, a nekada kao bijesan protest protiv nekog određenog srca, a nekada je to opet riječ melema za svaku ranu. Naime, srce nije uvijek srce.

»Srce«, to nije ono čemu se klanjamo, to jest ne onaj mišić u organizmu. Pod riječju »srce« mi shvaćamo mnogo više,

šire i dublje: takvu širinu koja nikog ne isključuje, takvu visinu za kojom svako ljudsko srce žudi, takvu dubinu u koju svatko zaroniti treba. Pod riječju »srce« mi shvaćamo čitavost čovjeka, s njegovim bezdanima i visinama, s njegovim isprepletenim relacijama prema sebi. Srce je, zapravo, mjerilo vrijednosti čovjeka. Stoga smo rekli: da ni srce nije uvijek srce; da čovjek nije uvijek čovjek, jer se zna iznevjeriti samome sebi. Čovjek nije samo misao, nego i srcem misliti mora. Misao ponesena bez srca ostaje neoplođena, hladna, kruta, dapače u mnogom slučaju, neprihvatljiva. Jedna je misao bila uvijek nošena srcem — ljubavlju, jedno je srce uvijek i svuda ostalo SRCE! A to je SRCE božanskog Sina Isusa Krista. I kada častimo Srce Isusovo, onda častimo čitavu osobu Isusa Krista u svim rasponima »punine milosti i istine«, u kome se uprisutnila ljubav Božja među nama. Ta punina ljubavi došla je do najvišeg vrhunca kad je Krist dopustio da njegovo već usmrćeno tjelesno Srce bude probodeno, da se iz njega iscijedi i zadnja kap Njegove krvi i vode.

Uvijek za čovjeka

Ako vjerujemo u Krista, onda moramo vjerovati da je Njegovo srce bilo dosljedno: *uvijek za čovjeka, nikad protiv čovjeka.*

Jer smo po Kristovoj dobroti postali kršćani, stavimo se večeras pred Njega da čujemo što traži od nas i za što nas kori.

Odmah odgovaramo bez oklijevanja: *Krist traži od nas sve ono i samo ono što je to isto Srce učinilo za nas.* Ima li itko među nama kome je to nepoznato? Vjerojatno nema, osim ako netko u Njemu gleda nekakvu magiju ili tko misli da je šovinist. Stoga se dalje pitamo: jesmo li spremni na taj herojski pothvat? Imamo li snage za nj? Dok se to pitamo, kao da čujemo Njegov glas: »Ne boj se malo stado!« »Dođite k meni svi vi, izmoreni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti!

Učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca, i naći ćete spokoj dušama vašim« (Mt 11, 28, 29). »Vi me zovete učiteljem i Gospodinom i ja jesam to«, kaže Isus (Iv 13, 13). Ali, trebamo znati da je učitelj prošao ovaj put: ubrojen među razbojnike, bičevan, popljuvan, trnjem okrunjen, izdan, prodan, proglašen neprijateljem naroda, i da je sve to bilo u neograničenoj tjelesnoj i duševnoj muci. Za me i za te!

Bit kršćanstva

Bit je kršćanstva: osobna veza svakog kršćanina sa Gospodinom. Tu vezu učvršćuje razmatranje o Njegovim patnjama, odnosno o Njegovu djelu ljubavi prema nama, tj. o čitavom pashalnom misteriju. Da, i o uskrsnuću. Sve je to jedno djelo. On nije patio zato da mi nad njim plačemo; tješio je žene, rekavši im da ne plaču nad njim. Niti je uskrsnuo zato da bi druge ponizio, ismijavao ili da bi Mu se divili, nego je Krist izveo svoje djelo za nas da se mi promijenimo, da u našim grudima zakuca »novo srce« za »novu zemlju i novo nebo«, da naše srce kuca po Srcu Isusovu. To je prva i najvažnija poruka Kristova u ovoj duhovnoj obnovi. Treba da imamo dobro u vidu kako reče Berdiaeff: »Sudbina kršćanstva ne ovisi o tome što će reći i učiniti moderni svijet, nego što će reći samo kršćanstvo ulazeći u svoje dubine i svoju stvaralačku puninu«. Drugim riječima, trebamo danomice realizirati inkarnaciju Kristove poruke, znajući da riječi koje nam se čine neizvedive i irealne, da su to uvijek riječi Kristove najbogatije životnim i konkretnim sadržajem. Sveci to dokazuju: Evanđelje je istinito na zemlji i na nebu.

Poruka današnjem vremenu

Na ovaj dan svetkovine Srca Isusova, Krist poručuje čovjeku današnjega vremena neka ne bude robot, nego osoba; neka ne postane kompjutor, već neka i sam misli; neka ne postane sredstvo manipulacije, nego čovjek svoga stava pre-

ma svijetu i životu i smislu života; neka se ne raščovječi, neka se ne raskomada na mnoge strane, a da nigdje cjelovito prisutan nije; neka bude čovjek s Božjim srcem, sipajući dobrotu i ljubav kud god koraca; neka kršćanin bude bez maske, otvoren Duhu, svjedok vjere i uvijek vjeruje da je s nama Bog.

Saslušajmo ukor Božjega Srca na neke grijehe u Hrvatskom narodu i poziv na obraćenje!

Albert Camus, nobelovac u djelu »Stranac« piše: »Mlad čovjek bio je otišao iz češkog sela da traži sreću. Nakon 25 godina postao je bogat i vratio se kući sa ženom i jednim djetetom. Njegova je majka držala hotel s njegovom sestrom u mjestu njegova rođenja. Želeći ih iznenaditi ostavio je svoju ženu i dijete u jednom drugom hotelu, a sam je otišao k svojoj majci, koja ga nije prepoznala kad je ušao. U šali je došao na misao da uzme jednu sobu. Pokazao je novce. U noći ga njegova majka i sestra umore batom da ga okradu, i bace mu tijelo u rijeku. — Kada je majka doznala da je to njezin sin, ona se ustrijelila, a sestra se bacila u bunar.«

Zločin je strašan! Da su ta majka i kćerka, odnosno sestra imale svoja srca po Srcu Isusovu, koje kaže: »Ljubi svakoga čovjeka kao samoga sebe!« ili, da su se držale zlatnog kršćanskog pravila: »Ne čini drugom što tebi nije drago da ti se učini!« ne bi im se dogodilo da na tako brutalan način majka ništi vlastiti porod, a sestra brata, radi, kako bi sv. Pavao rekao, »prljavog dobitka.«

Ako vjerujemo u Boga, onda je za nas ljubav prema bližnjemu imperativ, koji proizlazi iz ljubavi prema Bogu. Vara se tko misli da ljubi Boga, a mrzi čovjeka. U jednoj su ljubavi uvijek dva prisutna. U ljubavi prema bližnjemu već je Bog ljubljen.

Zgražamo se nad slučajem one majke i sestre, a da li se zgražamo nad još više učestalim zločinima u našoj domovini: ubijanje nevine djece u majčinom krilu? Što da kažemo o nedavnom slučaju u jednoj našoj bolnici, gdje jedna žena nakon trinaestog pobačaja nalazeći se na operacionom stolu i gledajući svoju smrt viče: »Prokleta sam«! Što kažemo o onim nazovi kršćanima i kršćankama, a posebno svekrvama koje koji put i s krunicom u ruci nagovaraju svoje nevjeste da već nakon prvog rođenog djeteta izvrše abortus? Da li je moguće da u tim zločinima ne gledamo ubijanje Krista koji je umro na križu za spas svakog čovjeka, za svakoga koji hoda zemljom, kao i za onoga u majčinu krilu?

Ozdravljenje svijeta

Što Presveto Srce traži u ovaj dan od svih nas? — Da Mu dademo zadovoljštinu pokorom, i ljubavlju i molitvom da isprosimo obraćenja nesretnih očeva i majki i njihovih pomagača da ne budu prokleti.

Što presveto Srce traži od tebe oče i majko?

Da ne činite ono što ni vama ne bi bilo drago da su s vama vaši roditelji učinili: nisu vas bacili u kantu za smeće!

Neka vam budu u stalnom sjećanju bolni stihovi jednog našeg hrvatskog književnika:

O zašto se davimo u rođenoj krvi?
Svi mi, o svi mi u luđačkom ritmu
i smijehu i grijehu hirovitu laku
plešemo ravno u mrtvačku raku.

Supruzi, imajte srca primiti svaki svoj porod! Imajte ljubavi! Budite ono što jeste, budite očevi i majke, a ne žive grobnice! To traži Srce Isusovo od vas!

Što presveto Srce traži od tebe mladiću i djevojko?

Da vaša ljubav bude čista i nehinjena. Da se ozbiljno spremate za budući poziv. Da svoje srce ne trujete raznim drogama, pornografijom, već da ga odgajate po Srcu Isusovu. Da ono bude srce miroljubivosti, novo srce za novu i sretniju budućnost hrvatskog naroda. Samo zdrava i moralna mladež može biti nosilac bolje budućnosti.

Na jednom se mjestu izražava Solženjicin: »Nikakva druga živa duhovna snaga, *osim kršćanska,* ne može na sebe preuzeti i dati duhovno ozdravljenje svijetu.«

Dakle, jedino snaga, koja proističe iz središta Kristova srca, jest jedina garancija obnove svijeta, koja je svijetu potrebna, za kojom žeđa i gladuje, to je svakom očito, osim slijepima.

Eto, draga mladeži, na tim čistim izvorima nek se krijepe vaše duše za bolju i sretniju budućnost Crkve i hrvatskog naroda!

Što presveto Srce traži od svih nas?

Da uzvratimo ljubav za ljubav, do samoprijegora, do rumenog krvavog zalaza ovozemaljske naše egzistencije, kao što je On za nas učinio. Od svih nas traži da Mu se predamo, kao što se On za nas predao, pa, ako treba sve do križa, na KRIŽ!, jer to nije granica, nego početak života, koji vam naviještamo u Kristu Isusu.

Molitva Petra Svačića

Završimo zanimljivom molitvom iz »Molitve Petra Svačića« (1093—97) Gospodinu Bogu:

Velji Bože! U zemlju ovu Tvoj nas duh dovede.
Tvoga Sina vjeru primili smo ovdje.
Milostiv budi ovoj zemlji našoj!
SIROMAŠNA JE, LJUBAVI JOJ TREBA!

Siromašna je, ljubavi joj treba! Čujmo još jednom genijalni prodor uma u bit stvari, ovo duhovno zrenje najčistije potrebe i ocjene stanja: *Siromašna je, ljubavi joj treba!* Nije ni do ruha ni do kruha, ni do velikih umova, nego do *srca!* Ljubavi njoj, *nama* treba! Srce nam treba po Srcu Isusovu. Čovjek nam treba onakav, kakvog je tražio sa svijećom u ruci u po bijela dana atenskim ulicama Diogen. On ga je tražio, *ali mi smo ga našli: Krista!*

Nije Ga mogao susresti, jer je živio prije Njega. Da je došao do Njega, ostao bi s Njim. — Ostanimo s Kristom! Budimo ljudi Njegova kova, po Njegovu Srcu, jer smo čuli da nam nadasve srca treba.

Neka srca našega naroda i ljubav našega naroda bude otisak Kristove ljubavi i Kristova Srca, kao što je Krist otisak biti svoga Oca, da bismo ljubavlju nadvladavali ono siromaštvo iz molitve Petra Svačića, a srcem tako nošeni da nadjačamo nestanak naše fizičke egzistencije — smrt! — preko koje treba da uđemo u novi, bolji život, gdje će vladati samo jedan jedini zakon, zakon ljubavi — Srca Isusova! Ljubav je jača od smrti! Zato, imajmo srca ljubavi da bismo živjeli!

Imajmo srce po Srcu Kristovu da bismo vječno živjeli!

Dr Mario Cagna:

Pape i Srce Isusovo

Astronomija je označila naš planet kao krug s križem. Svi mi ljudi, sa svim svojim divnim planovima i gorkim razočaranjima, sa svim privlačnostima i suprotnostima, vjerovali mi ili ne vjerovali u Boga, svi mi stojimo u sjeni tog astronomskog križa, dok nas Zemlja, taj golemi balon, nosi na putovanje u nepovrat. Krug s križem ima svoje presudno značenje i za vjernika i za nevjernika.

Ako tko odbacuje vjeru u Boga, svoga Stvoritelja, Otkupitelja i Posvetitelja te pokušava sagraditi vilu »Moj mir« samo i isključivo ovdje na zemlji, taj će, prije ili kasnije, na svoj užas, zapaziti da ništa vječno nije ispunilo smislom prazni astronomski krug te da se neshvatljivi križ trpljenja izdiže iznad svih njegovih snova i iznad svih njegovih dostignuća. Misaonom čovjeku nije potrebno posebno dokazivati da ima mnogo istine u Heraklitovoj izreci da se ne može dva puta stupiti u istu rijeku, jer »παντα ρει«, jer »sve teče«, sve se mijenja, sve prolazi: mladost, zdravlje, zemaljska ljubav, društveni položaj. Na kraju životnog puta zja bezdan smrti.

Stoici smatraju da tu neminovnu realnost valja primiti okamenjena srca i bez riječi na usnama. Egzistencijalisti hoće da se smrt glasno prizna kao posljednji smisao života. Ima ih — i pojedinaca i pokreta — koji se uopće ne dotiču toga problema, nego samo deklamiraju o naponu životnih snaga i o sreći budućih generacija. No, razuman čovjek želi da mu se govori realistički, iskreno, da se problem fizičkog i moralnog

zla, problem trpljenja i smrti ne samo uoči, nego i riješi te da to rješenje vidi utjelovljeno u svom vođi.

Mi vjerujemo da je u rijeku našega vremena stupio nepromjenljivi, svesilni i neizmjerno dobri Arhitekt svemira, postavši čovjekom. Tada se nad naše fizičko i moralno zlo, nad naše trpljenje i nad našu smrt izdigao na križu razapeti Božanski Spasitelj. On nam je poručio po svom evanđelistu svetom Ivanu: »A ja, kada budem podignut od zemlje, sve ću k sebi privući« (Iv 12, 32). Prazan krug našega planeta dobiva svoj puni smisao kao projekcija u ljubeznu Božju Providnost. Križ koji se izdiže iznad kruga shvaća se kao neprevarljiv dokaz obostrane ljubavi između Boga i čovjeka, a Božansko Srce Isusovo postaje privlačno središte svih srdaca.

Grčki matematik Arhimed tražio je čvrstu točku u svemiru, na koju bi stavio polugu da pokrene zemlju. Poznata je njegova izreka: »Daj kamo da stanem i pokrenut ću zemlju.« — Mi smo tako sretni da smo u duhovnom svijetu našli točku, središte, oko kojeg se kreće svemir duša. To je Srce Bogo-Čovjeka, Gospodina našega Isusa Krista, koji je Kralj i središte svih srdaca. Riječi Božanskog Spasitelja, izrečene prije 300 godina u objavi svetoj Margareti Mariji Alacoque: »Gle ovo Srce, koje je ljude toliko ljubilo . . .«, upravljene su čitavom čovječanstvu.

Papinske enciklike

Nasljednici svetog Petra, rimski pape, po dužnosti svoje odgovorne službe i po svojoj osobnoj gorljivosti za Boga i duše, upućivali su vjernike Božanskom Srcu Isusovu. Posebno su u tom smislu značajne tri enciklike: »Annum Sacrum« Leona XIII., »Miserentissimus Redemptor« Pija XI. te »Haurietis aquas« Pija XII.

U enciklici »Annum Sacrum« papa Leon XIII. izlaže smisao, važnost i očekivane plodove od posvete čitavog čovječanstva Presvetom Srcu Isusovu. Posveta je obavljena pred nastup novog, XX. stoljeća, 11. lipnja 1899. Sveti Otac krepko i sugestivno govori o prvom i temeljnom činu pobožnosti prema Presvetom Srcu Isusovu, o osobnoj i zajedničkoj posveti. To je pojedinačno i društveno priznavanje Kristovih urođenih i stečenih prava na nas ljude. Kao Bog, Isus Krist kralj je i gospodar svih ljudi i čitavog svemira. Velikim djelom otkupljenja ljudskog roda On si je stekao i novo pravo nad svijetom, jer nas je otkupio svojom krvlju i smrću na križu. — O tom dvostrukom izvoru prava Krista Kralja govorit će opširnije papa Pio XI. u svojoj enciklici »Quas primas« godine 1925.

Papa Pio XI. izlaže potanko pobožnost prema Presvetom Srcu Isusovu u svojoj enciklici »Miserentissimus Redemptor« godine 1928. Dva su temeljna čina te pobožnosti: posveta i zadovoljština. Budući da je posvetu Srcu Isusovu već posebno naglasio papa Leon XIII., Pio XI. razlaže u čemu se sastoji zadovoljština. I ona se temelji na pravdi i na ljubavi. Pravda zahtijeva da se pruži zadovoljština za nanesenu nepravdu i da se pokorom uspostavi grijehom narušeni moralni red. Ljubav potiče da suosjećamo sa Srcem Isusovim koje je satrveno zbog opačina naših. Pio XI. izričito napominje Isusove riječi svetoj Margareti Mariji Alacoque, odobrava i hvali pobožnost prvih petaka, naknadne svete Pričesti, svete ure, napominje blagodati obećanja štovateljima Presvetog Srca Isusova.

Papa Pio XII. u veoma značajnoj enciklici »Haurietis aquas«, koja se može smatrati njegovom duhovnom oporukom, ne samo da suzbija neosnovane prigovore protiv pobožnosti prema Presvetom Srcu Isusovu, nego svestrano izlaže duboke i čvrsto utemeljene biblijske, patrističke i teološke razloge ove pobožnosti te zaključuje da se ona temelji na kršćanskim dogmama te da, dogmatski, ne vuče svoje porijeklo iz privatne objave, nego da je nazočna u kršćanstvu od samog njegovog početka. U svom historijskom razvoju prošla je ta pobožnost kroz četiri etape, a to su:

1. štovanje otkupiteljske ljubavi Kristove kroz promatranje njegovih svetih rana u prvim stoljećima kršćanstva;

2. isto to štovanje, ali s posebnom pažnjom na Srce Isusovo u srednjem i u novom vijeku;

3. liturgijsko štovanje Srca Isusova što ga je pokrenuo sveti Ivan Eudes;

4. sadašnji način štovanja Presvetog Srca Isusova kao rezultat djelovanja svete Margarete Marije Alacoque, blaženoga Klaudija de la Colombière i mjerodavnog crkvenog učiteljstva. — Što se osobnog duhovnog života pojedinaca tiče, Pio XII. naglašava: »Štovanje Srca Isusova najuspješnija je škola ljubavi prema Bogu« (AAS, 48 /1956/ 352; Cor Jesu II, 339).

Značajno je da u povijesnoj perspektivi sva tri pape imaju istu viziju Presvetoga Srca Isusova kao simbol i zalog pobjede Božje milosti nad ljudskom opačinom, ljubavi nad mržnjom. Ne samo da imaju isti pogled na zbivanja u svijetu, nego svoju povijesnu perspektivu izražavaju istim riječima, što ih je napisao papa Leon XIII., a koje citiraju i Pio XI. i Pio XII. Tri pape povezuju prošlost Kristove Crkve s njenom budućnošću; napominju križ koji se pojavio na nebu kao znak pobjede mladom caru Konstantinu. Zatim doslovce kažu, preporučujući pobožnost prema Presvetom Srcu Isusovu: »Danas stoji pred našim očima jedan drugi znak, pun obećanja: Presveto Srce Isusovo nad kojim se izdiže križ, okružen plamenom, koje blista u divnom sjaju. U to Srce moramo staviti svu svoju nadu; od njega moramo moliti i očekivati spas i izbavljenje ljudi« (Leon XIII., »Annum Sacrum«, Acta Leonis XIII., vol. 19 /1900/ 79; Pius XI., »Miserentissimus Redemptor«, AAS 20 /1928/ 167; Pius XII., »Haurietis aquas«, AAS 48 /1956/ 350/51; cfr. Cor Jesu II, 424).

Bog je ljubav, koja se ne da nadvladati ljudskom opačinom. I realistički i utješno pisao je sv. Pavao u poslanici Rimljanima: »Ali gdje se umnožio grijeh, većma je izobilovala milost, da kao što je vladao grijeh u smrti, tako i milost vlada pravdom za život vječni po Isusu Kristu, Gospodinu našemu« (Rim 5, 21).

Baraba je slobodan

Švedski književnik Pär Lagerkvist, u svojoj potresnoj noveli »Baraba«, koja je najviše doprinijela da mu se dodijeli Nobelova nagrada godine 1951., opisuje kako na slobodu pušten razbojnik dolazi na Golgotu da vidi kako će na križ razapeti Onoga koga su osudili umjesto njega. Baraba ne može odvratiti pogleda sa srednjeg Osuđenika. Zapravo nije htio doći na Kalvariju. Pa zašto je onda došao? Zašto je ostao? Zašto? Pa *slobodan* je! . . . Onoga su razapeli, a sa Barabe skinuli su lance i rekli mu: »*Slobodan* si!« On tu ne može ništa učiniti. Baš ništa. Oni koji zapovijedaju znaju zašto su to učinili. Imaju pravo između dvojice birati — i oni su izabrali. Između dvojice njih samo jednoga ide pomilovanje. Baraba se sam najviše snebivao da je izbor pao na njega. Neko je vrijeme nijemo gledao . . . A onda ga je jedan od stražara zdrmao i zakričao mu: »Što si tako blenuo? Nosi se! *Slobodan* si!«

Ostanimo uz križ

Ostanimo uz križ Isusov zajedno s njegovom Majkom Marijom, s ljubljenim učenikom sv. Ivanom, s mnoštvom ljudi i žena od kojih svatko pred razapetim Bogo-Čovjekom pravi svoj slobodan izbor! Gledajmo Onoga nad čijom glavom stoji natpis: »Isus Nazarećanin, kralj židovski« (Iv 19, 19)! Promatrajmo Ga — ne kao Baraba, ne kao sezonski turisti, ne kao radoznali izvjestitelji ljudskih drama, nego kao vjernici Kristovi! Onaj na srednjem križu nije razbojnik, ali niti samo običan pravednik. Njegova domovina nije ni ova Zemlja, ni Mjesec, ni Mars, ni Sunce, ni bilo koja zvijezda. Sve su to djela njegovih ruku; On ih pokreće svojom svemoćnom ljubavlju. Da, imao je Dante pravo kada je u posljednjem stihu svoje »Božanstvene Komedije« napisao da je »Ljubav što pokreće sunce i druge zvijezde« (»l'amor che move il sole e l'altre stelle«. Par. XXXIII, 145).

Pa zašto je onda svesilni Bog razapet na križu? Zašto je Srce Boga-Čovjeka probodeno vojnikovim kopljem? — Zato, jer je svesilni Bog — ljubavi žednu čovjeku — htio dokazati svoju ljubav ne samo dokazima svoje moći, nego i logikom srca. Zagonetni smo mi ljudi. Samo nas Bog može potpuno shvatiti i dati nam zadovoljavajući odgovor. Isti je Bog koji zbori našem razumu po grandioznim djelima svemira u ekspanziji i koji šapće našem srcu probodenim Srcem Božanskog Prijatelja koji daje život svoj za prijatelje svoje. Sile se bojimo. Znanju se divimo. Dostojanstvu se klanjamo. Jedino ljubav ljubimo. Promatrajući Isusa na križu spoznajemo da je »Bog tako ljubio svijet da je predao jedinorođenoga Sina svoga, da nijedan, koji vjeruje u njega, ne pogine, nego da ima život vječni« (Iv. 3, 16). Usvajamo svim srcem riječi pape Pavla VI. da je »čitava epopeja otkupljena Ljubav« (Insegnamenti di Paolo VI, 1969, 1973). Ponavljamo svaki za se, slobodno i duboko proživljeno, ono što o sebi reče sv. Pavao, apostol: »Živim u vjeri u Sina Božjega, koji me je ljubio i predao sebe za mene« (Gal 2, 20). — Znajući da je uzvraćanje ljubavi jedini zakon ljubavi, dajmo srce za Srce, ljubav za Ljubav Božanskog Srca!

Dr Smiljan Čekada:

Srce Isusovo u životu našega naroda

Ove godine slavimo tristogodišnjicu Isusovih ukazanja redovnici Mariji Margareti Alacoque u samostanu od Pohođenja u francuskom gradiću Paray-le-Monialu.

S tim ukazanjima počela se po svijetu širiti pobožnost Presvetom Srcu Isusovu.

Sve do nedavno ta se pobožnost širila svijetom kao vatra. Osvajala je i prodirala na sve strane. Plijenila duše. Bila najizrazitija i najpopularnija pobožnost Crkve.

U posljednje vrijeme kao da je stala jenjavati. Dižu se protiv nje prigovori. Sentimentalna je, kažu. Nema teološkog temelja. Sva je u vanjskim znakovima. Sva u simbolima, koji današnjem čovjeku više ništa ne kažu. Treba je ubrojiti u pobožna prenemaganja, koja su danas izašla iz mode. I zato joj je suđeno da brzo iščezne.

Eto, tako se danas govori. Tako govore ne samo protivnici religije, nego i mnogi katolici. Nekada čak i svećenici. U duhu skepse, koja je danas obuhvatila, možemo reći, cijeli svijet, oni sumnjaju u djelotvornost te pobožnosti, a posebno u obećanja Srca Isusova. To je, kažu, privatna objava, a privatne objave nisu dogma. Ne mora se u njih vjerovati. Crkva za njih ne garantira svojim neprevarljivim autoritetom. Treba se vratiti čistoj religioznosti, duhovnom uzletu u sfere nadosjetnosti, a ostaviti te sladunjave vjerske simbole, koji odbijaju ozbiljna čovjeka.

Eto, to su neki od prigovora, koji se danas iznose protiv pobožnosti Srcu Isusovu. Nećemo se ovdje upuštati u polemiku. Samo bismo tim grlatim kritičarima pripomenuli da Crkva ipak drugačije misli. Istina je da privatne objave nisu dogme, ali to ne znači da moraju biti neistinite. Nisu dogme, ali ne moraju biti fikcija ni laž. Nisu dogme, ali ne moraju spadati u carstvo fantazije i opsjene. Ima vjerskih, katoličkih istina i izvan područja dogme.

Samo u posljednje vrijeme izašlo je pet papinskih enciklika koje uzimaju u zaštitu pobožnost Presv. Srcu Isusovu. Malo smo rekli: uzimaju u zaštitu; svih pet enciklika toplo preporučuju ovu pobožnost svim vjernicima Katoličke Crkve. Tako je Papa Leon XIII. izdao encikliku o Srcu Isusovu Annum sacrum, Pijo XI. Miserentissimus Redemptor i Caritate Christi, Pijo XII. sjajnu i svestrano dokumentiranu encikliku Haurietis aquas i, konačno, Pavao VI. g. 1965. encikliku Investigabiles divitias Christi. I to sve u ovom stoljeću, odnosno kroz prvih sedamdeset i pet godina ovoga stoljeća.

Zar time nije dosta rečeno što o toj pobožnosti misli sveta Crkva?

Puno se danas govori o čistoj duhovnosti, o karizmatičnosti, o neposrednoj inspiraciji ljudi po Duhu Svetom. Sve je to lijepo. Kamo sreće da bi među nama bilo više mistika, više karizmatika i više duša, koje bi se kao harfa odazivale glasovima Duha Svetoga. No, mi vidimo da svijet oko nas tone u senzualnost, često puta upravo tamo gdje se toliko deklamira o karizmatičnosti i duhovnosti.

Kroz svu povijest Crkve

Držimo se mi samo starih svetih izvora, koji već stoljećima teku iz granitne pećine Crkve! Nisu oni od jučer. Ni pobožnost Srcu Isusovu nije od jučer. Njezine prve tragove susrećemo još u spisima

apostola. Zar nije još sam Isus govorio o svome Srcu: »Učite se od mene, jer sam blaga i ponizna srca, i naći ćete pokoj dušama svojim« (Mat 11, 29). I zar sv. Ivan Evanđelist, koji je stajao pod Križem, nije svjedok probodenog Srca Kristova? »I vojnici dođu i prebiju golijeni obojici razapetih s Isusom. A kada dođu k Isusu i vide da je već umro, njemu ne prebiju golijeni, nego mu jedan od vojnika kopljem probode bok, pa odmah poteče krv i voda« (Iv 19, 32—34). Uostalom svjedokom te činjenice bili su, poslije Isusova uskrsnuća, i ostali apostoli. I opet nas o tome izvješćuje sv. Ivan. Kad im se je Isus ukazao, »pokazao im svoje ruke i svoj bok«, pripovijeda evanđelist (Iv 20, 20). A samo nekoliko dana kasnije reći će nevjernom Tomi prilikom novog ukazanja: »Pruži svoju ruku i metni je u moj bok, i ne budi nevjeran nego vjeran« (Iv 20, 27).

Crkveni učitelji prvih stoljeća zaustavljaju se u svojim tumačenjima Svetoga pisma upravo kod ovoga prizora na Kalvariji. U krvi i vodi, koja teče iz otvorene rane na boku, gleda sv. Augustin izlaženje Crkve iz probodenog Srca Kristova. Neće dugo proći, i teologija Isusova probodenog Srca dobivat će sve jasnije obrise, pretvarat će se polako u pobožnost. Mistici srednjeg vijeka svi su od reda štovatelji Srca Isusova: sv. Bernard, sv. Gertruda, sv. Mehtilda, sv. Bonaventura, sv. Henrik Suso. »Treba da uniđeš kroz moj otvoreni bok u moje Srce, ranjeno ljubavlju«, govori Susu vječna Mudrost. Kasnije će Katarina Sienska naglašavati pobožnost Krvi, kojoj je izvor Srce Isusovo. Većina svetaca u XV. stoljeću može se nazvati svecima Presvetog Srca: Bernardin Sienski, Lidvina Schiedamska, Katarina Bolonjska, Franciska Rimska, Lovro Justinian, Ivana de Valois, itd. Kada je, dakle, u XVII. stoljeću došla Margareta Alacoque, ona je samo nastavila ići već utrtom stazom. Njezina je zasluga da je objave, što ih je primila od Božanskog Spasitelja, — saopćila i drugima, prenijela ih u javnost i tako Crkvu obogatila novim oblicima duhovnog poleta i sjedinjenja s Bogom.

Gotovo u isto vrijeme, kada i sv. Margareta, širi pobožnost prema Srcu Isusovu, a još više prema Prečistom Srcu Marijinu, neustrašivi normandijski misionar sv. Ivan Eudes. I Margareta Alacoque i Ivan Eudes imali su u svom apostolskom poslu vrsnih suradnika. Uz Mariju Margaretu Alacoque spominju se imena njezinih kreposnih duhovnih vođa i pomoćnika: isusovaca de la Colombièra, Croiseta i Galiffeta.

Pa sada da upitamo kritičare pobožnosti Srcu Isusovu: jesu li se ti divni i sveti ljudi varali, jesu li bili žrtve svoje tlapnje, jesu li postali oruđem nezdravih, bolesnih tokova u životu Crkve? Na to je najbolje odgovorio naš narod. Naš obični kršćanski puk. Oni maleni, o kojima je rekao Krist: »Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Dobro, Oče, jer je tebi tako bilo milo« (Mat. 11, 25—26).

Hrvatski narod je zavolio

Tu smo sada na svome terenu: »Srce Isusovo i Marijino u životu našega naroda«. Tema, o kojoj bi se mogle ispisati čitave knjige. Zapravo su već ispisane. 66 godišta Glasnika Srca Isusova i Marijina nije ništa drugo nego ljetopis trajne, neprekinute, sve življe pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu. Našemu narodu nije trebalo puno dokazivati. On je tu pobožnost prihvatio i zavolio. I danas je voli. Zavolio ju je najviše preko pobožnosti devet prvih petaka u mjesecu. Jedno od mnogih lijepih obećanja Srca Isusova svetoj Margareti Alacoque sastoji se u obećanju skrušene, raskajane smrti svih onih koji se kroz devet mjeseci, svaki prvi petak u mjesecu, dostojno pričeste . . .

Kažu danas da je to jeftin recept za nebesa. I stoga stvar u sebi nevjerojatna. Ne znamo zašto bi bila nevjerojatna. Zar devet dostojnih svetih Pričesti kroz devet mjeseci ne stvaraju u duši habitus, trajno stanje skrušenja i ljubavi Božje? Te

ljubavi, toga stanja milosti, po smrtnom grijehu može i nestati, ali će se ono, po daru Božjega milosrđa, nanovo roditi, iznova niknuti kao cvjetna stabljika iz sakrivena korijena.

Nije to, dakako, stvar koja bi se morala vjerovati kao objavljena istina. No, zašto se ne bi mogla vjerovati priprostom, jednostavnom vjerom Božjeg djeteta? »Zaista, kažem vam: ako se ne obratite i ne budete kao djeca, nećete unići u kraljevstvo nebesko« (Mat 18, 3).

Naš je narod tim obećanjima povjerovao i njima se obilno služio za svoj duhovni napredak, za rast u Božjoj ljubavi. Bog zna koliko se milijuna svetih Pričesti primilo kod nas na prve petke u mjesecu kroz posljednjih nekoliko decenija. A zar to nije duhovni kapital od neocjenjive vrijednosti?

Devet petaka

Dogodilo se ovo što ću pripovijedati u župi Derventa prije kojih četrdeset i pet godina. Bio neki pučki svetac, kojega seljački svijet u derventskom kraju časti. Čini mi se, sv. Didak. Župnik, tada još novajlija u svojoj župi, ni sam nije za to znao. Ali kada je ujutro došao u crkvu da služi svetu Misu, u crkvi mnogo svijeta. Trebalo je, dakako, i propovijedati. Župnik u neprilici, nije se za propovijed pripravio, održi kratku propovijed o pobožnosti devet prvih petaka. Misa se svršila, svijet se razišao, župnik i zaboravio o čemu je propovijedao.

Nego evo, dolazi slijedeći prvi petak. Župnik ujutro ulazi u crkvu, a crkva puna svijeta kao u nedjelju. »Što ste došli toliki?« pita ih župnik. »Pa eto, radi onog što si nam zadnji put propovijedao«, odgovara Božji narod. Tek se tada župnik prisjeti. Ali nije bilo druge. Trebalo je sjesti u ispovjedaonicu i ispovijedati. Ispovijedali su župnik i mjesni kateheta. Ispovijedali sve do 3 sata popodne. I tako kroz svih devet prvih petaka.

Nije bilo tako davno. Došao sam na jednu našu soesku župu. Pozvao me župnik, jer je želio obnoviti posvetu župe Presvetom Srcu Isusovu, i uz tu posvetu povezati čitav niz obećanja, kojima će se obvezati njegovi župljani: čuvat će se oni, njegova duhovna djeca, prije svega psovke; čuvat će se svađe i tuče; čuvat će se pijanstva, živjet će u svojim obiteljima onako kako Bog zapovijeda. — Oveća crkva puna vjernika. I ledina pred crkvom puna. Gotovo svi prisutni pod Misom se pričestiše. I obećaše sve što je župnik od njih tražio. A župnik kaže: »Nisu to prazna obećanja. Moj narod što obeća to i izvrši.« U župi urijedila psovka, smanjilo se piće, život u obiteljima skladan i složan, djece kao mravi.

A sva djeca, vidio sam, zdrava, vesela i lijepo odjevena. Kuće čiste. Neka tko misli što hoće, ali tu je po srijedi blagoslov Božji, blagoslov Presvetog Srca Isusova! Isus izvršuje svoja obećanja. I taj dan u kuće je unišlo ne znam koliko slika Srca Isusova. Ne stidi se naš svijet držati ih u kući, iznad postelje. I ne gleda naš svijet toliko na umjetničku obradu slike, koliko na znak, na simbol, na misao.

Tako eto naš narod časti Srce Isusovo. Kamo sreće da bi ga uvijek tako častio! Kamo sreće da ga nikadane zahvati bolest nepovjerenja prema toj pobožnosti, koja je svijetu i dušama donijela toliko dobra! Da, donijela je mnogo dobra. Posebno na području kućne sloge i obiteljskog mira. Zar je moguće da se članovi jedne te iste obitelji, ako se na prvi petak u mjesecu zajednički nađu kod stola Gospodnjega, zar je moguće da se u kući glože, svađaju, ne podnose?

Nije, istina, sveta Pričest na prve petke u mjesecu čaroban lijek koje odnosi sve bolesti i liječi sve sama, ali je sigurno da i po djelotvornosti sakramenta i po snazi Isusova obećanja donosi život, umnožava milost, daje duši mir, obogaćuje ljudski karakter blagošću i milinom, naoružava strpljivošću, uvodi u sfere pregaranja i žrtve.

Za pametne ljude to je očevidno, za ljude koji vjeruju. Nego, u posljednje vrijeme svijetom korača demon nevjere, demon nevjere i sumnje. U sve se danas sumnja. Nijedan autoritet nije više priznat. Ni na zemlji, ni u nebesima. Svemu se danas prigovara. Tako i na području pobožnosti Presv. Srcu Isusovu. Nalazi se stotinu prigovora. Gotovo bismo rekli da se u toj pobožnosti gleda nešto što više pripada idolopoklonstvu i praznovjerju nego čistoj vjeri.

Je li to praznovjerje?

Istina, moramo se čuvati praznovjerja. Ono se lako, osobito kod priprostih ljudi, ušulja u naše vjerske običaje. Ali je izvan sumnje da je pobožnost Presvetom Srcu Isusovu i kod običnog puka zdravo orijentirana. Zna dobro i naš obični svijet da je Srce samo znak, samo simbol, i da časteći Srce Isusovo častimo samoga Krista, čitavoj se osobi Kristovoj klanjamo, Kristu kao Bogu i kao čovjeku. Svi mi, koji se nazivamo kršćanima, dobro znamo da su u Kristovoj osobi ujedinjene dvije naravi: božanska i čovječanska, i da u njoj častimo sve Isusove božanske i ljudske vrline: u prvom redu beskrajnu ljubav, koja je plamtjela u njegovu Srcu, a najrječitije i najmoćnije progovorila ljudima s križa.

To naši vjernici dobro znadu. Treba li, dakle, strepiti, da časteći Srce Isusovo ne odemo u praznovjerje? Nipošto. Praznovjerje prije ili kasnije otkriva svoje papke. Tamo gdje cvjetaju kreposti i gdje se širi ljubav u oba pravca, u širinu i u visinu, tamo se ne treba bojati praznovjerja. »Po plodu se poznaje drvo« (Mat 12, 33).

Slike Srca Isusova

Uz ostale prigovore, koje danas slušamo, čuje se još i ovaj: Pobožnost Srcu Isusovu dala je povod mnogim neukusnim i sentimentalnim slikama, koje nemaju veze s pravom

umjetnošću i koje se ne sviđaju ukusu modernog čovjeka. Možda. No i ovaj bismo prigovor primili, u najmanju ruku, s velikom rezervom. Najčuvenija slika Presvetog Srca potječe od slikara Batoni-a. U njegovo vrijeme smatralo se to djelo »božanskim«, dok se danas smatra sladunjavim i neukusnim. Previše se, kažu nam, u ikonografiji naglašavalo Srce Isusovo pod anatomskim vidom, kao srce stavljeno na grudi, a ne srce u grudima. Takvo prikazivanje srca kao organa izgleda odbojno. Daleko bi ukusnije bilo, kažu nam dalje, da se Isusovo srce dadne samo diskretno naslutiti kroz otvorenu ranu, koja zjapi na grudima, ili kao ognjište svjetla, koje se kroz pramenove zraka razlijeva iz Isusovih grudi.

Neka bude i to! Oblici umjetničkog izražavanja mogu biti različiti. No čini se, u najmanju ruku, nedosljedno, da nam ta ista moderna religiozna umjetnost prikazuje apostole i svece kao neka strašila, koja su istom izašla iz prašume, a našu dragu Gospu kao kakvu balerinu, utegnutu u struku, namazanih usana i obrva.

Nedostatak vjere

Ostavimo fraze, a priklonimo se zdravoj realnosti u svemu, pa i na tom području! Budimo iskreni: nije razlog opadanja pobožnosti Srcu Isusovu u unutrašnjim nedostacima same pobožnosti, nego u nedostatku ponizne i žive vjere. Naša vjera je u krizi. Ona je sve slabija. I kod svjetovnjaka, a često puta i kod svećenika. Zahvatio nas je val nevjere, sumnje, modernizma. I stoga ne prihvaćamo ono što je vrhunaravno. »Ali kada dođe Sin čovječji, hoće li naći vjeru na zemlji?« (Lk 18, 8).

Naš narod još vjeruje. Barem u svojoj glavnini. I stoga on prihvaća, rado prihvaća, pobožnost i Presvetom Srcu Isusovu i Prečistom Srcu Marijinu. Zna naš narod dobro što je Srce Isusovo: osoba Bogo-čovjeka Isusa Krista, koju mi častimo u znaku, u simbolu srca. A znade i što je Prečisto Srce

Marijino. To je naša draga Gospa, koju mi častimo, i opet u znaku njezina Srca, kao i deal djevičanstva i uzor svetog, neokaljanog materinstva.

Te dvije pobožnosti idu usporedo. Za teških dana drugog svjetskog rata vidio sam svojim očima koliko su utjehe donijele obje pobožnosti jadnom, ustrašenom, napaćenom svijetu u našim stranama. Te će dvije pobožnosti i dalje kod nas cvasti. Ne smijemo dopustiti da slabe i propadaju. Svi smo dužni da se za njih zalažemo. Osobito mi svećenici. Poslušajmo plameni poziv druge velike apostolke pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu, mističarke Lujze Margarete Claret de la Touche: »Pođite, dakle, svećenici Isusovi na izvore Spasiteljeve! Pođite i stavite svoje usne na ranu ljubavi, iz koje teče krv vaših kaleža! Pođite ognjištu neizmjerne ljubavi! Ispunite ognjem svoje grudi! Napunite se ljubavlju i širite je svijetom!« (Jean Ladame: Srce Isusovo u suvremenom svijetu, str. 220).

Da završimo s tri uzdaha, koja sam tako često slušao iz usta pok. nadbiskupa Šarića:

»Srce Isusovo, ja se u te uzdam.
Srce Isusovo, dođi kraljevstvo tvoje!
Sve za tebe, Presveto Srce Isusovo!»

Dr Franjo Kuharić:

Srce Isusovo, mire i pomirenje naše

»Ti si narod posvećen Gospodinu Bogu svome... Zato znaj da je Gospodin Bog tvoj pravi Bog, Bog vjeran koji drži Savez, i milost svoju iskazuje do tisuću koljena onima koji ga ljube i drže njegove zapovijedi« (Pnz 7, 6—9)

A sveti Ivan govori: »Bog je nas prije ljubio...« (1 Iv 4, 19b). »Bog je ljubav« (1 Iv 4, 16), ali spoznaja najvećeg misterija ljubavi objavljuje se malenima (Mt 11, 15), kaže Gospodin.

Tristo godina pobožnosti Srcu Isusovu nakon objave poniznoj redovnici Mariji Margareti Alacoque, nije li to povijest dubljeg ulaženja Crkve u bit Božjeg i Kristovog misterija? Nije li to bio poticaj na novo otkrivanje najvećeg događaja povijesti? Možemo mirne duše reći da je pobožnost prema Srcu Isusovu ostvarivala u Crkvi plodove obnove kakve, možda, nije odstvarila nijedna druga pobožnost kroz stoljeća. Ta je pobožnost Crkvi ponovno dozvala u pamet Euharistiju.

Iskreni, ozbiljni i ustrajni štovatelji Srca Isusova ulazeći u tajnu Utjelovljenja i u tajnu Božje Ljubavi hranili su cijeli svoj život novim snagama iz izvora spasenja, kako bi rekao prorok Izaija (Iz 12, 3). Pamtim od djetinjstva tu pobožnost. Znam kao mladić i poslije kao svećenik da nam je Srce Isusovo bilo odgojitelj divnih mladića i djevojaka koji nisu očijukali sa svijetom ali su bili svjetlo u svijetu; znam da je ta pobožnost odgojila tolike očeve i majke, da je držala tolike

obitelji u miru i ljubavi, da je u tim obiteljima bilo ozračje Božje prisutnosti . . .

Znam s kakvom su vjerom živjeli ti ljudi.

Srce Isusovo je bilo izvor svjetla za savjesti, putokaz za slobodu, istina za razum.

Bog je neodjeljiv od sudbine čovjeka. Ali kad čovjek svoju sudbinu odijeli od Boga, postane ruševina.

Srce Isusovo i mir

Srce Isusovo, mire i pomirenje naše!

Prorok Mihej naviješta dolazak onoga čiji »je iskon od davnina, od vječnih vremena . . .« (Mih 5, 1). »On će u miru živjeti . . . On — on je mir« (Mih 5, 4).

Sam Isus govori: »To vam rekoh da u meni mir imate« (Iv 16, 33). »Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem! Dajem vam ga ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši« (Iv 14, 27).

Mir je sigurnost da je naša sudbina u ruci Božjoj. To je povjerenje u Božju ljubav, to je Božji život u nama, kojim smo oživljeni iz smrti grijeha. Taj mir postigla je žena grešnica u gradu oproštenjem grijeha. »Vjera te je tvoja spasila! Idi u miru«, govori joj Spasitelj.

Bogočovjek — Isus Krist središte je cijele povijesti; On je obogaćuje svojim svjetlom i svojom ljubavlju koja spasava. To je Apsolutni stožer — kao zaglavni Kamen — koji svemu daje čvrstoću mira, jer sve raspoređuje u savršen sklad, spaja u jedinstvo, ostvaruje zajedništvo. Samo Isus Krist objavljuje punu istinu o Bogu. »Nitko ne pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće objaviti« (Mt 11, 25).

Samo Isus Krist otkriva pravu istinu o čovjeku. On sve prožima ljubavlju i sve želi dovesti u punu istinu ljubavi, u Kraljevstvo Božje.

Sav Kristov misterij, sav Božji misterij, izražen je znakom Probodenog Srca.

U biblijskom smislu srcem se izražava najdublja dubina Božja i najunutrašnjija nutrina čovječja.

Što je u ljudskom srcu? Što se u njemu događa? Kakav život u njemu ključa? Sve to znači što je taj unutrašnji čovjek; kakav je u sebi, u svojoj najintimnijoj dubini.

Tu se mora dogoditi MIR, da bi čovjek bi MIROTVORAC. Taj mir je ostvariv samo ako se ostvari u srcu čovjeka životvorni odnos s Bogom, jer samo Bog je Izvor i Cilj čovjeka. Temeljni odnos čovjeka sa samim Bogom daje smisao cijeloj ljudskoj opstojnosti. Tu u nutrini čovjeka događa se susret toliko životan da postaje život čovjeka; toliko svijetao da postaje radost čovjeka; toliko intiman i dubok da postaje MIR čovjeka.

To je svjesna opcija za Boga, predanje Bogu koji nam se objavljuje u spasiteljskoj Ljubavi Probodenog Srca. I kad se na tom Srcu zapali srce čovjeka, a iz Probodenog Srca plamti oganj Duha Svetoga, onda se u srcu čovjeka rađa jaka ljubav koja nosi cijeli život. Čovjek je nosilac Duha Svetoga, mudar je mudrošću Duha Svetoga i jak je jakošću Duha Svetoga da živi istinu života koju Bog objavljuje čovjeku.

Bog djeluje u duši čovjeka

Jedan konkretan primjer koji nam osvjetljuje djelo Božje u duši čovjeka. »Časno je otkrivati djela Božja« (Tob).

U Parizu je objavljena 1971. u izdanju Les Editions Ouvrières knjižica pod naslovom »Lumière sur l'échafaud«. Uz kratak životopis sadrži pisma iz zatvora mladog čovjeka Jacques Fesch-a. 1. listopada 1957. u pet i pol sati ujutro odrubljena mu je glava giljotinom. Bilo mu je tek 27 godina. 25. veljače 1954. oko šest sati navečer napada čekićem u mjenjačnici Aleksandra Silbersteina, otima veću svotu novca i bježi. Na bijegu ubija jednog policijskog agenta. Preko tri i pol godine traje njegov zatvor. Konačno je osuđen na smrt. Pomilovanje je odbijeno i smrtna kazna izvršena.

Bio je dijete iz rastavljene obitelji koja mu je mogla sve pružiti u materijalnom smislu, ali mu nije pružila ni vjere ni ljubavi. U zatvoru nakon osam mjeseci u njemu se događa Božji događaj — obraćenje. Pravo obraćenje je uvijek Božje djelo. U njemu Bog tako zahvaća dušu čovjeka, njegovo unutrašnje biće, da ga uranja iskustveno u svjetlo Istine tolikom snagom da se sva sloboda čovjeka opredjeluje za Boga, srce uzljubi i savjest slijedi dobro.

To se dogodilo Jacques Fesch-u. Njegova pisma iz zatvora nekim osobama, posebno svom prijatelju redovniku koji za njega moli, puna su Božjeg svjetla. Otkriva u njima što se u njemu dogodilo spasenjem Kristovim. Budući da su ta pisma pisana iz ćelije smrti, imaju osobito potresnu autentičnost. Pred smrću čovjek postaje istinit i ne glumi.

»Milost me je pohodila, osvojila me velika radost, a osobito veliki mir« (Ib. str. 34). »Posjedujem mir i smisao života, nakon što sam bio živi mrtvac« (Ib. str. 35). »... Tvoj brat bijaše mrtav i oživje ...« (Lk 15, 32).

On piše: »Nema mira, nema nade spasenja izvan Isusa Krista Raspetoga! Blago onome koji to razumije.« (Cit. dj. str. 112).

»Sada znam da je sve milost i da ne polazim u susret smrti nego životu« (Pismo prijatelju redovniku 5. VIII. 1957., str. 110).

Bilješke posljednje noći: »Čekam u noći u miru. Upirem pogled na Raspelo i moje se oči ne mogu odijeliti od rana moga Spasitelja. Neumorno ponavljam: 'To je za tebe!' Taj ću lik gledati do konca, ja koji ću tako malo trpjeti. Čekam Ljubav! U pet sati vidjet ću Isusa« (Ib. str. 139).

Njegova posljednja riječ u bilješkama prije smrti: »Sretan sam... Zbogom!« (Ib. str. 141).

I u Jacquesu se ispunila riječ obraćenika Pavla: »Doista, on je Mir naš ...« (Ef 2, 14). »I dođe da navijesti mir vama daleko i mir onima blizu ...« (Ef 2, 17).

Da, iz životnog odnosa s Bogom raste mir u čovjeku, mir u obitelji, mir Crkve i mir svijeta. To je mir Kristova Srca koji se pretače u naše srce i postaje predokus onog neizrecivog vira vječnosti u kojem više neće biti ni sjenke bilo kakvog zla. Zlo je uvijek uzrok nemira, kao što je bolest organizma uvijek uzrok bolova. Gdje se god događa neko zlo, događa se i nemir. Nemiri izviru iz grijeha protiv istine, iz grijeha protiv pravednosti, iz grijeha protiv ljubavi, iz kršenja Božjih zapovijedi.

Pravi mir raste samo iz ljudskog srca u kojem prebiva Bog. Iz nemira srdaca nastaju nemiri Crkve i svijeta.

Srce Isusovo, mire i pomirenje naše!

Vjerovati ljubavi Božjoj

Štovati Srce Isusovo što drugo znači nego prihvatiti Isusa Krista! To znači vjerovati ljubavi kojom Bog ljubi čovjeka. Vjerovati pak Božjoj ljubavi znači u punom smislu prihvatiti Volju Božju kao zakon života.

Od početka naviještanja Evanđelja to je bio poziv upućen čovjeku i čovječanstvu u Crkvi i po Crkvi. O odluci i izboru samoga čovjeka ovisi hoće li prihvatiti pomirenje s Bogom, hoće li se susresti s Bogom u Probodenom Srcu za svoj mir i mir među ljudima ili će to odbaciti.

Ako se želimo pomiriti s Bogom, onda se moramo pomiriti s njegovom riječju; moramo prihvatiti njegove zapovijedi koje su uvjet našega života ...

U Crkvu se počeo uvlačiti konformizam sa svijetom. Pod posve krivom interpretacijom da se Crkva mora prilagoditi svijetu mnogi su se počeli stidjeti jake Božje riječi. Očijukaju s duhom ovoga svijeta mjesto da se otvore Duhu Kristovu. Probodeno je Srce znak jake obnoviteljske ljubavi.

»Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih a objavio malenima ...« (Mt 11, 25 ...)

Što za umne i mudre ovoga svijeta znači objava Prebodenog Srca koje govori: »Uzmite jaram moj na sebe, učite od mene jer sam krotka i ponizna srca, i naći ćete pokoj dušama svojim . . .« (Mt 11, 25 . . .)?

Mentalitet lažnih mitova

Mentalitet suvremenog svijeta odbacio je Kristovo Srce. Ne vjeruje se ljubavi Božjoj, a polazi se za mržnjama ljudskim. Neke se mržnje neprestano naviještaju, i htjele bi se nametnuti čak i biskupima. Ne nadahnjuje se više ljubavlju Boga koji je za čovjeka pošao na križ. Nadahnjuje se mitom čovjeka koji naviješta rat Bogu i govori o Božjoj smrti; odbacuje se Boga i čovjeka proglašava »bogom« u liku nadčovjeka. »Tvoje se srce uzoholi, ti reče: 'Ja sam bog!'« — govori Bog po proroku Ezekijelu i današnjem čovjeku (Ez 28, 2). Jedni su navijestili nadčovjeka rase, drugi su govorili o nadčovjeku klase, treći propovijedaju vjeru u nadčovjeka znanosti i tehnike, četvrti stvaraju mit takozvanog »modernog čovjeka« ili nadčovjeka koji se potpuno »oslobađa« svake obaveze, svake norme i moralne odgovornosti i koji želi živjeti sve do samouništenja neograničeno svoju slobodu. Što znači takvom mentalitetu Krist prebodena Srca koji govori: »Uzmite jaram moj na sebe . . .«?

Takav mentalitet lažnih mitova nadčovjeka može zaraziti i Kristove učenike. Mudrost ovoga svijeta uvijek se opire riječi Božjoj. Nije to novost. Bog ima svoju misao čovjeka i ljudskog života a toj se misli uvijek opiru umnici ovoga svijeta. Zar to nije stalna stvarnost povijesti, da ljudi ne podnose zdrava nauka nego sebi po vlastitim požudama gomilaju učitelje kako im godi ušima (2 Tim 4, 3). »Od istine će uho odvraćati, a bajkama se priklanjati« (2 Tim 4, 4).

Neprolazna načela Božja koja jedino jamče istinsko ostvarenje čovjeka, obitelji, svih ljudskih zajednica i svih ljudskih odnosa stavljena su u pitanje u ime ljudske »znanosti«.

Što možemo očekivati dobra za Crkvu i svijet od mentaliteta koji odbacuje duh molitve i svladavanja draškajući duhom svijeta savjest i srce i Bogu posvećenih osoba koje su baš tim posvećenjem sposobne za najljudskije služenje ljudima? Što možemo pozitivnog očekivati od ideja koje stavljaju u sumnju Božje misli i načela o obitelji, koje otvaraju vrata rastavi braka i stalno propagiraju urotu protiv života u obitelji? Što možemo očekivati od ideja koje čak i ubijanje nerođenih smatraju zahtjevom suvremene civilizacije? Čemu se možemo nadati od duha ovoga svijeta koji prezire evanđeoski, kristovski ideal čistoće, ismijava svećenički celibat i redovničke zavjete, oduzima svaku cijenu čistoj ljubavi i čistoj mladosti i otvara vrata razvratu do samouništenja? Sve to u ime standarda i »napretka«.

Na što se sve ne lijepi etiketa naprednoga? Kristov govor za mnoge postaje nerazumljiv jer su suviše puni svoje mudrosti i ne mogu razumjeti ono što razumiju maleni. Ti maleni, to je taj jednostavni Božji narod koji vjeruje dubokom, predanom, iskrenom vjerom. Ti maleni to su obraćenici, oni koje je zahvatila Božja svjetlost, koji su ušli u školu Prebodenog Srca. To razumiju samo obraćenici. »I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj . . .« (1 Iv 4, 7 . . .). Obraćenici ne gube vrijeme u ogorčenim diskusijama; oni jednostavno žive svjetlost koja je u njima. Oni su obnovitelji Crkve. To je reforma Crkve!

Mit nadčovjeka ne prihvaća tu ljubav i ne vjeruje joj. Zato nema mira. »Put mira oni ne poznaju, na stazama njihovim nema pravice. Iskrivili su svoje putove, tko njima kreće, mira ne poznaje« (Iz 59, 8).

»Zašto moj narod govori: 'Slobodu hoćemo, nećemo više k tebi!'« (Jer 2, 31)? To je govor suvremenog čovjeka koji zapovijedi Božje proglašava ropstvom čovjeka. To je mit lažne slobode.

Kristova sloboda

Istina slobode koju Isus Krist donosi čovjeku, a s njome mir u čovjeku, mir s Bogom i pomirenje među ljudima, nešto je sasvim drugo od one slobode koju zahtijeva oholost života, požuda tijela i požuda očiju (1 Iv 2, 16). »Jao onima, govori prorok Izaija, koji zlo dobrom nazivaju a dobro zlim, koji od tame svjetlost prave, a od svjetlosti tamu, koji gorko slatkim čine, a slatko gorkim« (Iz 5, 20). Nije li zakon Kristov proglašem gorkim, a Isus ga naziva slatkim? »Uistinu, jaram je moj sladak, a breme je moje lako«.

Kristovo oslobođenje je sloboda čovjeka koji je postao nov snagom Duha Svetoga: nov u svojim mislima odbacujući svaku laž i zabludu jer je Božjom istinom rasvijetljen; nov u svom srcu jer je oslobođen od svake mržnje, zlobe i zavisti; nov u svojoj savjesti jer mu je dobrota život, ljubav zakon a milost jakost.

Lažna je sloboda protiv istine i protiv ljubavi. Božje su zapovijedi istina i život. Kad bi Crkva mijenjala svoje Vjerovanje i Božja načela života, izdala bi Boga i iznevjerila ljude. Uvjet mira i pomirenja je zapovijed ljubavi koja sadrži sve zapovijedi. Probodeno Kristovo Srce svjedočanstvo je takve ljubavi.

Ljubav koju Krist uči nije ljubav konformizma koji se s Bogom cjenka i sa svijetom pogađa; nije to neki filantropski plitki osjećaj koji ni na što ne obavezuje i ništa ne žrtvuje; nije to samo neka bontonska etika koja dijeli samo ljubazne smiješke. Kristova je ljubav poslužna do smrti, sve do smrti na križu ... To su znali mučenici. I to znaju mučenici i današnjeg vremena. To znaju svi heroji vjere, čistoće i istine.

To svjesno prihvaćanje Isusa Krista i njegova Evanđelja izražava se i činom posvete Srcu Isusovu. Ono što se u duši vjeruje vanjskim se činima izražava i to je svjedočanstvo, a nikakva magija, kako oni govore. Čak su i štovanje Euharistije proglasili idolopoklonstvom.

Posveta Srcu Isusovu

Ovdje se u bazilici Srca Isusova čuva »zlatna knjiga« u koju su upisani deseci tisuća hrvatskih katoličkih obitelji koje su se posvetile Srcu Isusovu. Bio je to svjedočki čin da svoju sudbinu, svoj život, svoje vrijeme i svoju vječnost stavljaju u Božje Srce, da im Isus bude Spasitelj: Put, Istina i Život (Iv 14, 5).

Obnovimo danas svi u svoje osobno ime, u ime svojih obitelji, u ime svoje Crkve i svoga hrvatskog naroda tu posvetu. Treba nam to Srce koje je ljude toliko ljubilo! Treba nam Srce, viču gladni pravednosti; treba nam Srce, vape grešni i poniženi; treba nam Srce, viču potlačeni, umorni i opterećeni. I mi se darivamo svojim srcem Srcu Sina Božjega u Srcu Bogorodice.

Isuse! Mi smo kojiput umorni. Umorni smo od duge povijesti koja je bila teška; umorni smo od brige i tjeskobe; umorni smo i od svojih grijeha koji su obeščastili našu dušu, izranili srce i zamračili savjest; umorni smo od zabluda koje nas zapljuskuju i od podijeljenosti koje ranjavaju naše jedinstvo. Tvoja Crkva Zaručnica i Duh govore: »Dođi!« (Otk 22, 17). I mi te umorni i opterećeni zovemo: Dođi! Dođi, Gospodine Isuse, da budeš Mir i Pomirenje naše!

Posvetna molitva

Euharijstijsko Srce Isusovo, Srce Boga-čovjeka, Spasitelja svijeta i Kralja nad svim vladarima!

Hrvatski Tvoj narod priznaje da je od Tvoje dobrote primio lijepu svoju domovinu, da se u njoj slobodan razvija Tebi na slavu i da postigne svoj vječni spas.

Dar je ljubavi Tvoje što si ga među prvim narodima Evrope pozvao u svetu Katoličku Crkvu, što si ga sačuvao od krivovjerstva i jačao, te je kroz stoljeća bio predziđe kršćanstva. Tvojoj nauci zahvaljuje svu prosvjetu svoju, Tvojim zapovijedima svoje poštenje i napredak.

Priznavajući to, mi se klanjamo Tvojoj božanskoj mudrosti, moći i ljubavi, kojom vladaš hrvatskim narodom iz presvetoga Sakramenta.

Znademo ipak, o Božansko Srce, da smo Te toliko puta ranili prestupajući zakon Tvoj, osobito grdnom psovkom i kletvom, pa smo zato osjetili težinu desnice Tvoje. Mi sad kao narod žalimo grijehe svoje, moleći Te za oproštenje. Svečano izjavljujemo da ćeš Ti od sada vladati zakonom svojim u srcima našim, jezikom našim, obiteljima našim, gospodarstvom i društvima našim, u javnom životu našemu.

Tebi se, evo, danas s nama sav hrvatski narod posvećuje kao svome Kralju i Tebi izruča sebe i svoje. U Tebe, koji si istina, put i život stavljamo svu nadu svoju, uvjereni da će nas istina vjere Tvoje okrijepiti, put zapovijedi Tvojih mir nam povratiti, snaga nas Tvoga života euharistijskog preporoditi.

Molimo Te, dakle, o Božanski Kralju naš, da žarkom ljubavi Srca svoga ražariš srca naša te da Ti ostanemo vjerni u svetoj Rimokatoličkoj Crkvi. Ti nas vodi i blagoslovi, da izvršimo narodnu zadaću svoju, koju nam ljubeznom Providnošću namjenjuješ, da preko nas Ti zavladaš u srcima ostale slavenske braće naše te se svi u Tebi radujemo u sretnoj vremenitoj i vječnoj domovini! Amen!

»Silno me razveselila vijest o devetnici Srcu Isusovu u našoj Bazilici u Zagrebu, kao i o sistematskom radu na obnovi pobožnosti Srcu Isusovu. Samo junački naprijed! Ja uopće ne mogu zamisliti župu, kršćansku zajednicu, bez pobožnosti Srcu Isusovu. Pa Isus se nije šalio kad je svetu Mariju Margaretu molio da raspali sve i svakoga ognjem Njegova Srca.«

O. Ante Gabrić
misionar u Indiji

O. Pero Bulat:

Da poraste ljubav među Hrvatima

Katolici grada Zagreba održali su nam svima veliku i snažnu propovijed o tome kakvu oni vjeru žele, što oni vole i ljube u našoj vjeri.

Premda je sve skupa svaki dan dugo trajalo i premda se to produljilo kroz devet neprekidnih dana, prostrano Svetište Srca Isusova bilo je redovito puno mladoga i staroga svijeta iz cijeloga Zagreba. Za to vrijeme podijeljeno je 22.000 svetih Pričesti, a ispovjedaonice su bile upravo zakrčene onima koji su tražili pomirenje u Kristovoj ljubavi. Na sam blagdan Srca Isusova 8.000 osoba je primilo svetu Pričest, što nije malo ni za našu baziliku, u kojoj se svake godine podijeli do 200.000 svetih Pričesti. Po šest svećenika pričešćivalo je dugo vremena uzduž cijele crkve u mnoštvu koje je doživljavalo i proživljavalo najveće otajstvo naše vjere — Božju ljubav.

Za svakoga koji je gledao taj naš vjerni građanski puk, to mnoštvo šaroliko sastavljeno od običnih radnika do intelektualaca i studenata, bio je to »signum temporis« — znak vremena, izraz potreba u našim prilikama.

Sigurno su naši biskupi donijeli tome izvanredan prilog. Oni su u Svetištu otvorili i podigli pravu katedru ljubavi po svojim propovijedima. A po njima je u Svetištu bio prisutan vapaj cijelog naroda iz svih naših metropolija. Došli su ne samo da zajedno s nama zapjevaju pjesmu zahvalnosti za milosno djelovanje Božje ljubavi u našem narodnom bitku, nego

još više — da nam pomognu naći jasniji put do Krista Gospodina, kako bismo potpunije shvatili Njegovu Ljubav.

Renomirani zborovi zagrebačkih crkava održali su pravu reviju crkvene glazbe. Hvala Bogu da su orgulje upravo obnovljene tako da se divnim prostorom »najmelodioznije dvorane u Zagrebu« — kako netko reče — širila klasična i moderna glazba, koja je prisutne upravo zanosila. Osjetili smo naše duhovno bogatstvo, kao i to da se u našim crkvama njeguje vrhunska umjetnost. Možemo samo poželjeti da se takvi glazbeni susreti održavaju pred vjernicima češće u našim crkvama. Uistinu su to i zaslužili.

U prostranoj kapeli pokraj bazilike svake se večeri prikazivao vrlo dobar film »Štovanje Srca Isusova kroz stoljeća«, tako da su svi mogli na slikovit način doživjeti ljepotu i bogatstvo Božje ljubavi kroz vjekove. Knjižice »Osobna posveta Srcu Isusovu« i »Srce Isusovo u suvremenom svijetu« — uz lipanjski broj Glasnika, koji je čitav bio posvećen značajnom jubileju — bile su dragocjene uspomene, koje će nastavljati svoje djelovanje i nakon jubileja.

Podignuta je katedra ljubavi

Počelo je vrlo simbolično.

Kad je isusovački provincijal o. Petar Galauner u subotu 31. svibnja ulazio s grupom koncelebranata u lijepo popunjenu baziliku, pred oltarom je klečao jedan par mladih zaručnika. Oni su trebali primiti sakramenat ljubavi pred Izvorom ljubavi na početku jubileja Ljubavi. Osjetili smo svi: Božja Providnost se poslužila da nam svima u pameti osvježi potrebu da Kristovo Srce više približimo našim obiteljima.

U nedjelju 1. lipnja naveče izgledalo je kao da dr Frane Franić, metropolita iz Splita, neće prispjeti. Još deset minuta prije šest nalazio se na splitskom aerodromu, a u 7 sati navečer jurio je automobilom zagrebačkim ulicama. Mali samoborski pjevači VIS-a »Krijes« spasili su situaciju. Dupkom

puna crkva bila je uvjerena da njihovo pjevanje prije Mise teče po programu. A nisu ni slutili da ispunjavaju grozničavu prazninu iščekivanja.

Međutim, sve je dobro svršilo i u 7,15 krenula je povorka koncelebranata na čelu sa splitskim nadbiskupom prema lijepom oltaru Srca Isusova.

A bila bi velika šteta da dr Franić nije na vrijeme prispio. Njegova propovijed bila je prijelomna. Dala je smjer čitavom jubileju. Ona mu je pribavila povjerenje puka. Od tada do kraja bili smo sigurni da će Zagrepčani dolaziti slušati i druge biskupe.

Odmah na početku propovijedi »Srce Isusovo u suvremenom svijetu« odrazila se jasna misao pastira koji misli na braću ateiste i s njima vodi najčešće uspješan dijalog. Naglasio je platformu toga dijaloga: Isusa Krista. »Svi se ljudi slažu da je Isus Krist živio, da živi za druge. On nije umro, nije uskrsnuo protiv nikoga, nego baš za svakoga. To je Kristov horizontalizam, taj evanđeoski humanizam, koji se toliko sviđa suvremenom čovjeku.«

No nadbiskup se nije zaustavio na Kristu horizontale. Ide na izvore. »Kristov humanizam utemeljen je u ljubavi prema Nebeskom Ocu u Duhu Svetom. Ta se ljubav ne sviđa današnjim ljudima. Ona izaziva neki kompleks jer povlači za sobom i očinski autoritet, a današnji čovjek se neće pokoravati Bogu kao svom Ocu. On bi Krista prihvatio samo kao brata, kao druga, kao suputnika i ništa više . . .«

Crkva će prije ili kasnije morati održati staroj Evropi i čitavom svijetu tu propovijed o čistoj Kristovoj ljubavi: »Uvjereni smo da duhovni vođa suvremenoga svijeta neće biti onaj tko bude imao više zlata u bankovnim trezorima, ni onaj tko bude imao više klasičnog i atomskog oružja u vojnim magazinima, ni onaj tko bude imao organiziranije ideologije za osvajanje vlasti, nego onaj tko bude kadar nositi veći križ pred čovječanstvom da na njemu za čovječanstvo

umre. Budući čovjek, zasićen mržnjom i nasiljem, predat će se duhovnom vodstvu Onoga koji ga bude više ljubio i više mu opraštao, uzimajući njegov grijeh na sebe.«

Poniranje u jezgru

Premda je u nedjelju program dugo trajao, ipak smo se u ponedjeljak i utorak ugodno iznenadili: ništa manje vjernika nego u nedjelju.

A koji su došli uistinu nisu požalili, kad su čuli đakovačkoga biskupa msgra Ćirila Kosa i zadarskog nadbiskupa msgra Marija Oblaka. Oba natpastira neposredno i jednostavno otvorili su nove poglede na Kristovo Srce. Za vrijeme njihovih propovijedi osjetilo se da im je Kristovo Srce nešto proživljeno, prekaljeno s njihovim životom dugoga župnikovanja ili odgajanja svećeničkih kandidata.

Msgr Ćiril Kos je u svojemu nagovoru o temi »Euharistijski vidik Srca Isusova« naglasio ovo: »Slavimo 300-godišnjicu objave Presv. Srca jednostavnoj redovnici Mariji Margareti, koja je klečala i molila pred Presvetim Sakramentom. To je najveća objava poslije završene Objave, koja nam je predana Pismom i Predajom. Veća je nego što je objava Lurda i Fatime; objava koja je nešto značajno morala navijestiti tadašnjoj Crkvi i tadašnjem vremenu. Objava trajno prisutna u Crkvi već tri stoljeća. Objava koja posebno danas i za suvremenu Crkvu, i za suvremeni svijet ima veliko značenje. Objava koja obuhvaća svu Božju moć. Svu Božju mudrost. Svu Božju ljubav. Kristovo utjelovljenje, Kristovu muku i smrt, nestvorenu Božju ljubav utjelovljenu u vremenu. Njegovo božanstvo i čovječanstvo. Možemo slobodno reći da je taj događaj bio novo Utjelovljenje, ponovo Utjelovljenje.«

Snažnije i jače ne može se naglasiti vrijednost ideje Srca Isusova. Bilo bi vrlo poželjno kad bi to i današnji katehete uočili i slijedili »svoga« biskupa u njegovim uvjerenjima . . .

Zadarski nadbiskup msgr Mario Oblak odmah je na početku svoje propovijedi »Srce Isusovo proživljeni Krist« bio koncizan i jasan. Zašao je u samu jezgru stvari:

»U središtu povijesti spasenja jest Isus Krist. U središtu Isusova života jest njegova smrt, okrunjena uskrsnućem. U središtu Isusove muke i smrti jest ljubav Njegova Srca. Štovanje nas Isusova Srca uvodi u srž povijesti spasenja, u samu bit kršćanstva. To je osoba Isusa Krista. Srce Isusovo je proživljeni Krist.«

Običan čitalac smatra da je to posve jasno i prihvatljivo samo po sebi, ali on možda i ne sluti kolika se važnost krije u tim riječima, upravo danas, kad ustaju najrazličitiji učitelji, koji stavljaju u pitanje štovanje Srca Isusova ili mramorkom šute o svemu onom na što su naši biskupi zajednički pozvali čitavi narod.

»Isusovo Srce otkrilo nam je paradoksalnu novost i potpunost, totalnost ljubavi. Ljubav nije totalna, potpuna, nije nesebična i bezgranična ako se ne prođe kroz smrt. Isusova je ljubav prošla kroz smrt. Isusova muka i smrt nisu samo golema ljudska patnja. Isusova smrt je umiranje samome sebi, zaborav i odreknuće sebe. Ovdje se može primijeniti ona Pavlova: ‚Poništio je samoga sebe'. Sva je Isusova ljubav u njegovu probodenom Srcu.«

Biskupi su bili jasni i određeni

Kad je jedan ugledan svećenik u srijedu 6. lipnja slušao propovijed msgra Pavla Žanića, pomoćnog mostarskog biskupa, o tome »Što pruža Srce Isusovo«, rekao je spontano i određeno:

— Tako se govori! Biskupi su došli ovamo u Zagreb da naučavaju, a ne da diskutiraju. Oni uče kao oni koji imaju vlast. Zagrepčani su očekivali jasnoću i odlučnost. To su i dobili. I zato je vrlo dobro da nam govore biskupi iz različitih krajeva, kako bi se naši vjernici znali orijentirati i uvidjeti da se naši biskupi slažu, da su jedinstveni u svojim stavovi-

ma. Tko je želio čuti riječ što treba suditi o Srcu Isusovu, mogao je čuti. Ne može se reći da su biskupi zašutjeli i zatajili.

Lakoća, jasnoća biskupa Žanića upravo je potresla ljude: »Da, treba današnjem čovjeku jasno reći o kakvoj se slobodi radi, kad je Krist daje. Bojim se da je veliki nesporazumak zbog kojega mnogi napuštaju Crkvu. Napuštaju je u ime slobode, hoće biti slobodni; i kad im se govori o propetom Kristu, o odricanju, o žrtvi, misle da im se Krist falsificira te postavljaju zahtjeve: hoćemo autentičnoga Krista! A kad im Crkva govori o autentičnom Kristu, oni se na nju ljute što im se sužava sloboda, što se govori o grijehu, što se dira u slobodu mladenačkoga seksualnoga iživljavanja, što se ne proglasi i brak razrješivim, što se toliko inzistira na tome da je abortus grijeh, da se moraju vjerovati dogme koje razum ne može shvatiti . . . Natrag u ispovjedaonice, na izvor milosti, na izvor prave slobode!«

U četvrtak 5. lipnja navečer odvijao se u svetištu veličanstven prizor. Kao dvanaest apostola stajalo je toliko koncelebranata uz šibenskoga biskupa msgra Josipa Arnerića. Zbor Instituta za crkvenu glazbu ispunjavao je prekrasnim melodijama lukove jednostavne, ali lijepe bazilike. Obnovljene orgulje plesale su pod vještom rukom profesora Lešćana. Stajao sam u koncelebraciji, svega sam toga bio svjestan, ali me najviše zaokupio naš prosječni, jednostavni Zagrepčanin, koji je dolazio tih večeri i gurao se u bezimenoj masi. Pitao sam se:

— Što ovom narodu, koji je dobro odjeven, koji izgleda nahranjen i materijalno možda bolje osiguran nego drugdje, što ovom narodu ovdje treba? Što on traži ovdje? Zašto se skuplja ovdje pred likom Kristova Srca?

Odgovor je dao sam biskup Arnerić na kraju propovijedi »Što Srce Isusovo traži od nas?« On ga je još prije osjetio u svojoj tihoj radnoj sobi, i zato je ovdje izrekao prave, adekvatne riječi, koje rješavaju veliku zagonetku jubileja Srca Isusova. To su riječi iz pjesme »Molitva Petra Svačića«:

»Velji Bože! U zemlju ovu Tvoj nas Duh dovede!
Tvoga Sina vjeru primili smo ovdje.
Milostiv budi ovoj zemlji našoj!
SIROMAŠNA JE, LJUBAVI JOJ TREBA!

»Siromašna je, ljubavi joj treba! Ovo je genijalni prodor uma u bit stvari, duhovno zrenje najčistije potrebe i ocjene stanja. Nije ni do ruha, ni do kruha, ni do velikih umova, nego do Srca! Ljubavi joj treba! Srce nam treba po Srcu Isusovu. Treba nam čovjek onakav kakvog je tražio sa svijećom u ruci u po bijeloga dana atenskim ulicama Diogen. On ga je tražio, ali mi smo ga našli. Nije ga mogao susresti, jer je živio prije Njega. Da je došao do Njega, ostao bi se Njime. Ostanimo s Kristom! Budimo ljudi Njegova kova, po Njegovu Srcu, jer smo čuli da nam nadasve SRCA treba.«

Razdragani papinski nuncij

Svima je bilo veoma drago što je sam papinski nuncij msgr Mario Cagna pristao da na blagdan Srca Isusova predvodi svečanu koncelebraciju i održi propovijed o značajnoj temi »Pape i Srce Isusovo«. Ali važno je ono što je rekao kad smo ga zamolili da to učini:

— Nijednoga časa nisam razmišljao hoću li doći u Zagreb i propovijedati o Srcu Isusovu. Čim sam za to saznao, odmah mi je bilo jasno — doći ću.

A sigurno mu nije bilo žao. Jer, sam blagdan Srca Isusova bio je vrhunac jubilejskoga slavlja. Crkva je bila čitavoga dana u punom »pogonu«. Pričešćivanje, ispovijedanje, zavjeti i pobožnosti. Na večernjoj koncelebraciji zapaženi su bili dr Turčinović iz Kršćanske sadašnjosti, Živko Kustić, gvardijani s Kaptola i iz Vrbanićeve ulice, nadbiskupov tajnik preč. Stjepan Kožul, brojni drugi svećenici i redovnici. Kad smo se opraštali od papinskog nuncija msgra Cagne, on je bio sav razdragan. Rekli smo mu u ime svih sudioka Zagrepčana:

— Dođite nam češće u Zagreb! Dođite češće ovamo u naše Svetište! Ovdje u Zagrebu vi ste kod kuće. Kao da ste u svom vlastitom domu, na svom vlastitom pragu u svojoj rodnoj »avliji«, pod vlastitim krovom. Tu je kuća vaše braće i sinova kojima vi pripadate. I zato ste nam uvijek dobro došli. Znademo cijeniti vaš trud i energiju koju ste uložili za ovu prigodu. Vidimo u tom očinsku dobrotu onoga rimskoga pape, kojemu su naši očevi uvijek bili vjerni sinovi. Dođite pomoći nam kako bi djeca nastavljala tradiciju svojih otaca!

Svi smo se začudili kako je nuncij u razmjerno kratko vrijeme dobro naučio naš hrvatski jezik. Riječi su mu bile ne samo duboke i sadržajne, nego izgovorene vrlo dobrim naglaskom. A znamo i sami kako je to teško. Znak je to velike želje da nam se približi i da postane jedno s nama.

Govoreći o povezanosti papa i kulta Srca Isusova, rekao je između ostaloga i ovu važnu misao: »Značajno je da u povijesnoj perspektivi sva tri pape imaju istu viziju Presvetoga Srca Isusova kao simbol i zalog pobjede Božje milosti nad ljudskom opačinom, ljubavi nad mržnjom. Ne samo da imaju isti pogled na zbivanja u svijetu, nego svoju povijesnu perspektivu izražavaju istim riječima što ih je napisao papa Leon XIII., a koje citiraju i Pio XI. i Pio XII. Tri pape povezuju prošlost Kristove Crkve s njenom budućnošću. Napominju križ koji se pojavio na nebu kao znak pobjede mladom caru Konstantinu.« Zatim doslovce kaže, preporučujući pobožnost prema Presvetom Srcu: »Danas stoji pred našim očima jedan drugi znak, pun obećanja: Presveto Srce Isusovo nad kojim se izdiže križ, okružen plamenom, koji blista u divnom sjaju. U to Srce moramo staviti svu svoju nadu; od njega moramo moliti i očekivati spas i izbavljenje ljudi.«

Apologija Srca Isusova iz Sarajeva

Čini se da je odlučujući razlog što se dični vrhbosanski metropolita dr Smiljan Čekada iz dalekoga Sarajeva zaputio u Zagreb na proslavu jubileja Srca Isusova bio taj što je htio

pred svom javnošću i posebno Zagrepčanima posvjedočiti svoju vjernost i navezanost na ideju Božjega Srca.

Time je samo nastavio tradicije obnovljene vrhbosanske nadbiskupije i svoga velikoga prethodnika dra Josipa Stadlera, za koga se zna da je uglavnom preko Srca Isusova učinio svoja veličanstvena djela u Sarajevu i čitavoj Bosni.

Dr Čekada je na svoj originalan i snažan način iznio jake povijesne i dogmatske dokaze koji vojuju za Srce Isusovo. Ali on je nenadmašiv zbog svoga osobnoga iskustva i poznavanja našega naroda i njegova odnosa prema Kristovu Srcu. Pošto je nabrojio velikane crkvene povijesti, a ujedno i apostole Kristove razapete i probodene Ljubavi, s pravom je zaključio:

»Pa sada da upitamo kritičare pobožnosti Srca Isusova: jesu li se ti divni i sveti ljudi varali, jesu li bili žrtve svoje tlapnje, jesu li postali oruđe nezdravih bolesnih tokova života Crkve? Na to je najbolje odgovorio naš narod. Naš obični kršćanski puk. Oni maleni, o kojima je rekao Krist: ‚Slavim Te, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima'«

Svjestan svoje učiteljske vlasti, a opet povezan sa životom i onim što danas struji kroz ljude, na poseban je način zaštitio pobožnost prvih petaka.

»Kažu da je to jeftin recept za nebesa. I stoga stvar u sebi nevjerojatna. Ne znam zašto bi bila nevjerojatna? Zar devet dostojnih svetih Pričesti kroz devet mjeseci ne stvaraju u duši habitus, trajno stanje skrušenja i ljubavi Božje? Te ljubavi, toga stanja milosti po smrtnom grijehu može i nestati, ali će se ono, po daru Božjega milosrđa nanovo roditi, iznova niknuti kao cvjetna stabljika iz sakrivena korijena.

Nije to, dakako, stvar koja bi se morala vjerovati kao objavljena istina. No, zašto se ne bi mogla vjerovati priprostom, jednostavnom vjerom Božjega djeteta? ‚Zaista vam kažem: ako se ne obratite i ne budete kao djeca, nećete ući u kraljestvo'. Naš narod je tim obećanjima povjerovao. I njima se

obilno služio za svoj duhovni napredak, za rast u Božjoj ljubavi. Bog zna koliko milijuna svetih Pričesti se primilo kod nas na prve petke u mjesecu kroz posljednjih nekoliko decenija. Pa zar to nije duhovni kapital od neocjenjive vrijednosti?«

Takvu apologiju pobožnosti Srcu Isusovu vjernici Zagreba su shvatili i razumjeli. Isplatilo se putovati tolike kilometre i dati svjedočanstvo koje ne prolazi. To je osjetio vrhbosanski metropolita i zato kasnije javlja iz Sarajeva: »I danas sam pod utiskom lijepih svečanosti u Vašoj bazilici. Bio je to trijumf Presvetoga Srca i najrječitiji protuustuk protivnicima pobožnosti Srcu Isusovu.«

Tebi se danas predajemo

Prilično ranije prije blagdana Srca Isusova dobili smo vijest čak iz istočne Slavonije: »Dolazimo za blagdan Srca Isusova u Zagreb. Pustite nas cijelu noć u crkvi da pjevamo, molimo i nagledamo se divnoga Kristova lika!«

Naša pučka umjetnica radova iz slame Teza Milodanović iz Subotice izradila je umjetnički rad za uspomenu 75-godišnjice naše mladeži Srcu Isusovu kao izraz vjernosti ravničarskoga našega svijeta Onome od čije dobrote primamo kruh naš euharistijski i kruh naš svakidašnji.

Osmoga lipnja bazilika je postala uistinu NARODNA. Premda je bio tmuran, a kasnije i kišovit dan, u crkvi su prevladavali hodočasnici iz okolice Zagreba: Turopolje, jaskanski kraj sve do Krašića, Zagorje, pa ubavo Međimurje, Podravina. Time su samo nastavili prastaru tradiciju kad su deseci tisuća našega seljačkoga svijeta na blagan Srca Isusova dolazili u Zagreb u svojim narodnim nošnjama i na zagrebačkim ulicama u procesiji izražavali Kristovu Srcu vjernost i ljubav.

Ali bazilika je toga dana postala uistinu i SVETIŠTE, to jest oltar na kojemu će se u ime čitavoga Hrvatskoga naroda i za cijeli narod obnoviti posveta tom Božjem Srcu preko najkompetentnije osobe kod nas hrvatskoga metropolite msgra

Franje Kuharića. Prije posvete koncelebrirao je s brojnim svećenstvom pred Božjim pukom i održao izvanrednu propovijed. Potakao je mase, ali je ganuo do suza i one koje je najteže ganuti, jer im je propovijedanje dužnost, i jer svaki čas slušaju izvrsne propovjednike. Dubina, originalnost i proživljenost značajke su bili nadbiskupovih riječi:

»Tri stotine godina pobožnosti Srcu Isusovu nakon objave poniznoj redovnici Mariji Margareti Alacoque — nije li to povijest dubljeg ulaženja Crkve u bit Božjega i Kristovog misterija? Nije li to bio poticaj za novo otkrivanje najvećeg događaja povijesti? Možemo mirne duše reći da je pobožnost prema Srcu Isusovu ostvarivala u Crkvi plodove obnove kakve možda nije ostvarila nijedna druga pobožnost kroz stoljeća; ta je pobožnost ponovno dozvala u pamet Euharistiju.«

Riječi posvete htjele su izraziti povezanost s našom povijesti, s našim očevima, koji su u Kristovo Srce stavljali svu svoju nadu i ljubav. Dobra je bila misao da za formular posvete nadbiskup uzme onu molitvu kojom je dr Ante Bauer godine 1925. posvetio, predao i povjerio cijeli naš narod Srcu Isusovu. Istina, posveta zvuči malo starinski, ali je originalna, jedra i neposredna.

Navečer je kod prigodne pjesme zahvalnice narodni upravitelj Apostolata molitve O. Josip Antolović izrekao vrlo značajnu propovijed pod naslovom »Hrvatska ćud i Srce Isusovo.« U njoj je još jednom istaknuto ono što bi trebalo biti značajka svakoga štovatelja Srca Isusova.

»Ako vjerujemo u Krista, ako ga prihvaćamo, onda ćemo u Njemu imati najbolji primjer kako da živimo u svojoj domovini i narodu, kako da izvršujemo svoje poslanje. Isusovo je životno poslanje sveti Petar u Kornelijevoj kući ovako sažeo: ‚Isus je prošao čineći dobro'. Isus je činio samo dobro. Narod je, promatrajući Njegova djela, zanosno klicao: ‚Sve je dobro učinio! On čini da gluhi čuju, a nijemi da govore'.

To bi trebao biti životni program i za svakoga od nas: prolaziti čineći dobro! Svakomu biti brat, sestra, iskren prijatelj. Biti dobar otac, majka, sin, kćerka, radnik, intelektu-

alac. Biti nesebičan, požrtvovan, susretljiv, prijazan, jednostavno — dobar čovjek. Dobrotom se najbolje i najsavršenije ispunjava životno poslanje. Od te metode nema bolje. To je metoda Isusova Srca. On želi da je svi od Njega naučimo i stoga nas i poziva: ‚Uzmite jaram moj na sebe i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama, jer jaram je moj sladak, a moje breme lako'. Najbolji sinovi i kćeri našega naroda, oni anonimni divni naši očevi i majke, naučili su tu metodu dobrote od Isusova Srca i zato su bili tako dobri, i kad smo ih susretali uvijek smo imali osjećaj da susrećemo prave svece i svetice.«

Ljubavi nam treba

Zašto smo slavili ove jubileje?

Zar samo iz poštivanja svijetlih povijesnih tradicija? Bilo bi to i te kako časno i vrijedno. Jer tko se stidi svoje prošlosti, taj gubi garanciju za svoju budućnost: na prošlosti se tek gradi budućnost.

Motivirao nas je ipak dublji i ozbiljniji razlog. Izrekao ga je vro dobro isusovački provincijal o. Petar Galauner na samom otvaranju jubilejske devetnice u propovijedi »Značenje jubileja Srca Isusova.«

»U zadnjih nekoliko godina zabljesnuli smo na planu opće Crkve i svratili oči svijeta na nas, kad smo slavili kanonizaciju sv. Nikole Tavelića 1970. godine; ili kad smo slavili Gospu Mariološkim i Marijanskim kongresom 1971. godine; ili sada prije mjesec dana kod svetogodišnjega hodočašća u Rimu 1975. godine, kad je posebno došla do izražaja naša raspjevana vjera i kad su mnogi bili zadivljeni svjedočanstvom naše vjere.

Ipak ne smijemo zatvarati oči pred skrivenim, ali uvijek razornim procesima u našoj Crkvi koji ugrožavaju naš religiozni bitak u budućnosti.

Taj je proces počeo snažno djelovati među nama. Krije se pod krinkom humane, zrele ljubavi, a zapravo oslobađa u

čovjeku najniže instinkte sebičnosti i samovolje. On nas ugrožava i kao ljude i kao kršćane.

Nestaje među nama katolicima LJUBAVI, koja je potrebna da izdržimo svaki na svom mjestu pod teretom kršćanskoga života. Nestaje ljubavi i među nama svećenicima i zato ih ima koji napuštaju službu ili se rasplinjuju u posvjetovnjačenom životu. Nestaje ljubavi među nama redovnicima i zato ih ima koji okreću leđa svojim samostanima. Nestaje ljubavi u našim obiteljima i zato ima mnogo muževa i žena koji lakoumno raskidaju svoj vjenčani savez bez obzira na tragiku koja će se odraziti na njihovoj djeci.«

O. Galauner nastavlja: »Jasno je svima da je danas teret života teži nego prije unatoč tehničkom usponu čovječanstva. Ali je tragika čovjeka što paralelno s opterećenjem života ne raste u njemu ljubav, koja se ne temelji na varljivim osjećajima, nego ima svoj izvor u Božjim dubinama.«

Da, u Božjim dubinama, u Božjem Srcu sakriveno je ono što nam nedostaje!

Zato smo se kroz devet dana htjeli otvoriti bujici Ljubavi koja nam se daje. Zato smo usrdno molili za snagu te Ljubavi da možemo dorasti ozbiljnosti našega položaja i stanja. Zato je i pravo rekao nestašni, ali vrlo bistri, naš pjesnik A. G. Matoš: »Dok je SRCA — sada mi pišemo velikim početnim slovima — bit će i Kroacije.«

SADRŽAJ

Popratna riječ 3
Stjepan Šimeta: Jubilej 5
Biskupska poslanica o pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu 9
O. Petar Galauner: Značenje jubileja Srca Isusova . . 15
Dr Frane Franić: Srce Isusovo u suvremenom svijetu . . 21
Msgr Ćiril Kos: Euharistijski vidik Srca Isusova . . . 33
Msgr Mario Oblak: Srce Isusovo — proživljeni Krist . . 41
Msgr Pavao Žanić: Što nam pruža Srce Isusovo . . . 45
Msgr Josip Arnerić: Što Srce Isusovo traži od nas . . 55
Dr Mario Cagna: Pape i Srce Isusovo 63
Dr Smiljan Čekada: Srce Isusovo u životu našega naroda 69
Dr Franjo Kuharić: Srce Isusovo, mire i pomirenje naše 79
Posvetna molitva 89
O. Pero Bulat: Da poraste ljubav među Hrvatima . . . 93

KATOLIČKA KNJIŽNICA
„Dr. Ivan Merz"
ZAGREB